

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 36C/55/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4123235814
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Moravčíková
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2024:4123235814.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra, sudkyňou JUDr. Katarínou Moravčíkovou, v spore žalobcov: 1) A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. XXX, XXX XX C. D., 2) E. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXX/XX, XXX XX D., 3) E. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. XXX, XXX XX C. D., 4) F. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. G. E. XXX, XXX XX F. G. E., 5) H. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. G. E. XXX, XXX XX I. G. E., zast. zákonným zástupcom - F. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. G. E. XXX, XXX XX F. G. E., všetci žalobcovia pr. zast. Mgr. Peter Mešenec, advokát, Prievozská 1314/39, 821 09 Bratislava, proti žalovanému: Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., so sídlom Pribinova 19, 811 09 Bratislava, IČO: 00 151 700, o náhradu nemajetkovej ujmy, takto

rozhodol:

- Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu vo výške 10 000 eur ako náhradu nemajetkovej ujmy do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.
- Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi v 2. rade sumu vo výške 7 000 eur ako náhradu nemajetkovej ujmy do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.
- Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi v 3. rade sumu vo výške 5 000 eur ako náhradu nemajetkovej ujmy do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.
- Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi v 4. rade sumu vo výške 18 000 eur ako náhradu nemajetkovej ujmy do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.
- Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi v 5. rade sumu vo výške 15 000 eur ako náhradu nemajetkovej ujmy do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.
- Žalobu žalobcov v 1. až 5. rade vo zvyšnej časti zamietla.
- Žalobcom v 1. až 5. rade priznáva nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 % s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Žalobcovia v 1. až 5. rade (ďalej aj ako žalobcovia) sa domáhali, aby im žalovaný titulom nemajetkovej ujmy zaplatil sumu vo výške 27 000 eur (žalobcovi 1), 26 000 eur (žalobcovi 2), 25 000 eur (žalobcovi 3), 24 500 eur (žalobcovi 4) a 33 000 eur (žalobcovi 5). Uviedli, že dňa 13.09.2022 v čase o 19:16 hod. došlo na ceste číslo II/573 na kilometri 10,39 v katastri obce Dlhá nad Váhom k dopravnej nehode medzi osobným motorovým vozidlom značky VW Passat, EČV: G. J., ktorého vodičom bol E. C., nar. XX.XX.XXXX a spolujazdcami K. B. na mieste spolujazdca a E. F., sediaci vzadu za spolujazdcom a

motocyklom značky CF Moto 300 SR, EČV: L. XXX L., ktorý viedol A. B., nar. XX.XX.XXXX, pričom k dopravnej nehode došlo tak, že vodič osobného motorového vozidla VW Passat jazdiaci v smere od obce Dlhá nad Váhom smerom na obec Šoporňa, z dosiaľ nezisteného dôvodu prešiel do protismeru, kde sa zrazil s oproti idúcim motocyklom značky CF Moto 300 SR, jazdiacim v smere od obce Šoporňa na obec Dlhá nad Váhom, pričom dopravná nehoda mala za následok zranenia vodiča motocykla A. B., ktorým na mieste podľahol. U vodiča E. C. bola vykonaním toxikologicko-chemickej analýzy zistená prítomnosť 36 ng/ml koncentrácie metamfetamínu a 125 ng/ml koncentrácie morfinu v krvi, čím vodič E. C. porušil svojim konaním ust. § 137 ods. 2 písm. a) a písm. c) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke. A. B., nar. XX.XX.XXXX, ktorý pri vyššie uvedenej dopravnej nehode zahynul, bol synom žalobcov 1 a 2, bratom žalobkyne 3, partnerom žalobkyne 4 a otcom žalobkyne 5. A. B. bol prvorodeným dieťaťom žalobcov 1 a 2. Neskôr sa im narodila žalobkyňa 3. Ako rodina najskôr bývali spoločne v byte, neskôr v dome, kde trávili veľa spoločného času. Veľa času trávili všetci spoločne ako rodina, navštevovali s rodičmi zvyšok rodiny, chodili na výlety a skoro každý večer hrávali rôzne spoločenské hry a karty. Až do roku 2016 žili celá rodina v spoločnej domácnosti. Aj potom, ako sa deti osamostatnili, naďalej boli všetci v kontakte, vždy sa stretávali, večer po Vianociach, na Nový rok, každé narodeniny, meniny a pri každej jednej príležitosti, ale aj bežne, keď mali čas. Rodičia syna tiež dosť často navštevovali a venovali sa jeho dcére – ich vnučke. Po dopravnej nehode boli rodičia na tom veľmi zle, preto aj vybavovanie pohrebu si zobrala na starosť žalobkyňa 3. Aj vyššie uvedené stretnutia rodiny sa zmenili – už sa toľko nesmejú, neužívajú si radosť zo života ako predtým, mama veľmi často plače. Často všetci spomínajú na zážitky s A. B.. Rodičia sa zároveň trápia aj kvôli žalobkyňi 3, pretože vidia, ako ju smrť brata zasiahla, ako sa zmenila a obávajú sa, čo s ňou bude a boja sa, ako to celé zvládne. Podľa vyjadrenie žalobkyne 3, mala táto so svojim bratom A. vynikajúci, až nadštandardný vzťah. Do približne 19. roku veku žalobkyňa 3 žila spolu s bratom v spoločnej domácnosti aj s A., brat pre ňu znamenal celý život a ona pre neho spolu s jeho rodinou tak isto. Stretávali sa každý deň a keď im to náhodou nevyšlo, tak si aspoň zavolali. Chodili spolu na hríby, len tak jeden k druhému na návštevu, najesť sa spoločne, strieľať na strelnicu, k rodine na návštevu, na kúpalisko, na motorku a všade, kde sa dalo a kde mohli tráviť čas spoločne. Taktiež často chodievali na obedy k rodičom, na spoločné večere s rodinou a na rôzne akcie. Brat vždy vedel vybaviť, čo bolo treba, priniesť, požičať, zabezpečiť, s veľmi veľa vecami sa naňho obracala celá rodina, aj na základe jeho kontaktov a zručností. Pre rodinu by sa A. aj rozdal. Žalobkyňa 3 sa o dopravnej nehode brata dozvedela ako prvá od rodinného známeho, ten spoznal plasty motorky a videl EČV, pričom najskôr si myslel, že bola na motorke žalobkyňa 3, avšak po telefonáte s ňou zistili, že to bol A.. Smrť brata na žalobkyňu 3 výrazne doľahla až s odstupom času, pretože zo začiatku sa snažila byť oporou pre svojich rodičov a partnerku A., ktorí boli na tom veľmi zle, preto vybavovala pohreb, prepis dodávateľov energií v dome, v ktorom brat s partnerkou býval a pod. Až neskôr táto udalosť na žalobkyňu 3 začala doliehať čoraz viac, až musela v máji 2023 vyhľadať odbornú pomoc. Žalobkyňa 3 si v dôsledku dopravnej nehody nevedela nájsť partnera, nakoľko sa nevedela citovo nikomu otvoriť. Hovorí, že spolu s bratom v nej umrel život. Chodila do práce bez nálady, sklesnutá, uplakaná, bez chuti. Svoju prácu nevedela vykonávať ani v 50% nasadení. Často si brala homeoffice, nakoľko v noci nedokázala spať a mala zlé sny a nasledujúci deň nedokázala plnohodnotne existovať. Veľmi sa uzavrela voči každému okolo. Po každej návšteve bratovej priateľky a dcéry, celú cestu domov preplakala a do večera sedela zavretá sama a rozmyšľala, spomínala a plakala. Nakoniec v práci dala aj výpoveď a v čase podania žaloby bola nezamestnaná. A. B. a žalobkyňa 4 boli životnými partnermi, poznali sa 9 rokov a z toho 6 rokov žili v spoločnej domácnosti. Boli zasnúbení a plánovali svadbu. Narodila sa im spoločná dcéra H. – žalobkyňa 5, ktorá mala v čase dopravnej nehody necelých 11 mesiacov a ktorú plánovali spoločne pokrstiť. Krstnou mamou mala byť žalobkyňa 3 a on mal byť zase krstným otcom dieťaťa žalobkyne, o ktoré však ešte počas tehotenstva prišla. Žalobkyňa 4 bola v čase dopravnej nehody na materskej dovolenke a z tohto dôvodu bola odkázaná aj na príjem jej partnera A. B.. A. B. mal so žalobcami 4 a 5 veľmi dobrý vzťah, ako partner a ako otec s dcérou. Okrem zabezpečovania príjmu počas materskej dovolenky partnerky štandardne robil aj práce okolo domu, pomáhal partnerke s upratovaním a nákupmi. Svojej dcére by doprial aj „modré z neba“ a venoval sa jej v každej voľnej chvíli. Každý víkend Martin spolu so žalobkyňou 4 a 5 navštevovali spolu rodinu. V dôsledku dopravnej nehody došlo u žalobcov k nenávratnej deštrukcii ich medziľudských vzťahov, tvoriacich základ súkromného a rodinného života žalobcov. Náhla a neočakávaná strata veľmi blízkej osoby žalobcov predstavuje pritom taký zásah do rodinného a súkromného života žalobcov, ktorý je trvalý a neodvratiteľný. Rodine zosnulej tragická dopravná nehoda zmenila závažne a nenávratne život. Zosnulý bol pritom mladým človekom v produktívnom veku (v čase dopravnej nehody 28 rokov) a ešte dlho mohol byť súčasťou života žalobcov. Poukázali na to, že súčasťou práva na ochranu osobnosti je i právo na súkromie a rodinný život. Právo na súkromie zahŕňa aj právo fyzickej osoby vytvoriť a

udržiavať vzťahy s inými ľudskými bytosťami. Obzvlášť v citovej oblasti, aby fyzická osoba mohla rozvíjať vlastnú osobnosť. Smrť ako absolútna strata predstavuje sama o sebe závažný zásah do práva na ochranu osobnosti, pričom spôsobuje ťažké psychické rozpore. V prípade fungujúcej rodiny má za následok dlhotrvajúcu nemožnosť vyrovnáť sa so stratou blízkeho človeka. Protiprávne narušenie týchto vzťahov predstavuje neoprávnený zásah do práva na rodinný život fyzickej osoby. Najvyšší súd uplatňuje jednotný názor, podľa ktorého súčasťou práva na ochranu súkromia je aj rodinný život, spočívajúci v udržiavaní a rozvíjaní vzájomných citových, morálnych a sociálnych väzieb medzi najbližšími osobami. Konanie, ktoré spôsobilo násilné pretrhnutie týchto väzieb stratou člena rodiny, je neoprávneným zásahom do osobnostných práv pozostalých členov rodiny (napr. rozsudok zo dňa 27.10.2010, spisová značka 1 Cdo 77/2009, zo dňa 17.02.2011 sp. zn. 5 Cdo 265/2009, zo dňa 20.04.2011, spisová značka 4 Cdo 168/2009, zo dňa 27.11.2012, spisová značka 2 Cdo 194/2011, zo dňa 02.02.2022, spisová značka 9Cdo/87/2021). Ďalej uviedli, že nemajetková ujma je podľa súdnej praxe predmetom poistného krytia povinného zmluvného poistenia. Ohľadne výšky nemajetkovej ujmy predložili žalobcovia súdu prehľad rozhodnutí, ktorými bola priznaná výška v rozpätí od cca. 15 000 eur do 40 000 eur pre rodiča, od cca. 4 000 eur do 21 000 eur pre súrodenca, od cca. 17 000 eur do 70 000 eur pre manžela, od cca. 10 000 eur do 100 000 eur pre dieťa. Okrem toho uviedli aj rozhodnutia súdov v ČR, ktorým bola určená základná náhrada NU vo výške 20 násobku priemernej hrubej mzdy pre najbližšie osoby (rozh. NS ČR, sp. zn. 25Cdo/894/2018).

2. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe uviedol, že škodovú udalosť nemal nahlásenú ani poistenými a ani zo strany poškodených. Až po doručení žaloby ju zaregistroval a vyzval vodiča aj majiteľa vozidla na nahlásenie poistnej udalosti, keďže vozidlo VW Passat EČV NR 142 JR malo dojednané povinné zmluvné poistenie u žalovaného. Predmetom konania je nárok na náhradu nemajetkovej ujmy (ďalej aj ako NU), kde pre výšku nároku je okrem závažnosti ujmy potrebné vziať do úvahy aj okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu došlo, resp. či si poškodení uplatnili nárok na náhradu škody v trestnom konaní. Nevedel sa vyjadriť k vzájomným vzťahom nebohého so žalobcami, pripojil sa k návrhu, aby boli žalobcovia v spore vypočítaní osobne. Žalovanému sú známe rozhodnutia najvyšších súdnych autorít ohľadne pasívnej vecnej legitímácie žalovaného vo vzťahu k náhrade NU a nepovažoval to za sporné. Pokiaľ ide o výšku uplatnenej nemajetkovej ujmy, právny poriadok nepozná, resp. doteraz nešpecifikoval druhy, či stupne závažnosti ujmy a nepriradil k nim konkrétnu paušálnu sumu v peniazoch. Súd by mal preto vychádzať zo všeobecných zákonných kritérií s ohľadom na vlastné skúsenosti, ako aj doterajšie rozhodovacie prax v SR. Právna úprava náhrady NU v ČR je odlišná od úpravy v SR. Podporne by mohli poukázať tiež na právne úpravy iných krajín v EÚ, kde majú stanovené kritériá, avšak sú tam iné majetkové a zárobkové štandardy. Výšku NU určuje súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Určuje ju voľnou úvahou, pretože zákon neustanovuje ani len rámcové čiastky pre odškodnenie NU. Okrem už uvedeného súd musí prihliadnuť na požiadavku nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie, atribút primeranosti pri zohľadnení životnej úrovne v danej krajine a tiež či priznaná suma nevybočuje z právnej tradície. Okolnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie NU, sú spomenuté v žalobe len pomerne stručne a ďalšie skutočnosti ani nie sú známe. Žalobcovia 1 a 2 opisujú skôr dávnejšie obdobie, zo žaloby nevyplýva, že by pred dopravnou nehodou žili s nebohým v spoločnej domácnosti, boli na neho finančne odkázaní a pod. V prípade žalobkyne 3 ide o bežný dobrý súrodenecký vzťah, ktorý nepostačuje na priznanie náhrady NU. Zo žaloby nevyplýva, že by so zosnulým žila v jednej spoločnej domácnosti, bola na ňom finančne závislá, či mali silné citové a sociálne puto, spoločne netrúvali všetok čas, keďže zosnulý mal mať už svoju rodinu. Priznanie NU je v tomto prípade skôr výnimočné. Namietol aktívnu vecnú legitímáciu žalobkyne 4, pretože právny poriadok SR nepriznáva družke rovnaké právne postavenie ako má manželka, napr. nemá nárok na vdovský dôchodok, nebola dedičkou zo zákona, nemohla by nahliadnuť do jeho zdravotnej dokumentácie a pod. Podľa žalovaného analógiou možno dospieť k záveru, že náhradu za smrť príbuzného možno priznať len úzkemu okruhu najbližšej rodiny, tvorenej manželmi a nezaopatrenými deťmi. V prípade žalobkyne 4 nejde ani o jednu z uvedených osôb. Poukázal na § 2 ods. 1 zák. č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi, kde poškodeným je pozostalý manžel a dieťa, ak ich niet, tak rodič, ak ho niet, tak osoba, ku ktorej mal zomretý vyživovaciu povinnosť. Nevedel sa vyjadriť k tvrdeniu žalobkyne 4, že by žila s nebohým v jednej spoločnej domácnosti. V prípade žalobkyne 5 ide o maloletú dcéru, v čase smrti otca mala necelý rok. Nemohla mať s otcom vytvorené také osobnostné väzby ako napr. dospelý človek. Uviedol ohľadne toho rozhodnutia súdov SR, pričom práve matka má intenzívnejší a dominantný vzťah k dieťaťu v tomto veku. Poukázal na kritériá, na ktoré sa prihliada a posudzujú sa na strane subjektu zodpovedného ako aj poškodeného, pričom dôkazné bremeno je na žalobcoch. V právnom poriadku SR existuje úprava

NU, analogicky použiteľná pre tento prípad; ide o zák. č. 514/2003 Z. z. a zák. č. 215/2006 Z. z. Podľa prepočtu žalovaného pri výške minimálnej mzdy 646 eur v roku 2022 by výška náhrady bola pre všetkých žalobcov spolu 32 300 eur. Suma požadovaná žalobcami (132 500 eur) sa javí žalovanému ako neprimeraná. Z princípu právnej istoty ako aj potreby spravodlivého vysporiadania obdobných nárokov vyplýva, že odškodňovanie podobných vecí by nemalo byť výrazne rozdielne. V tomto smere žalovaný poukázal na rozhodnutie súdu KS Žilina, sp. zn. 7 Co/578/2014, ktorým súd priznal žalobcovi sumu 45 000 eur za smrť 3 osôb – manželky, dcéry a syna pri dopravnej nehode a ktorý vzal za referenčný rámec verdikt ESLP v prípade Kontrová proti SR. Preto výšku odškodnenia považoval žalovaný za neprimeranú a nedôvodnú.

3. V rámci repliky právny zástupca žalobcov uviedol, že pri analógii práva postupuje orgán aplikácie práva podľa právneho poriadku ako celku, podľa všeobecných princíпов, ktoré platia pre celý systém platného práva, prípadne podľa princíпов daného alebo príbuzného odvetvia práva. Prihliada pritom na zmysel, či účel zákona. Pre posúdenie aktívnej legitímácii súdom je smerodajný výlučne Občiansky zákonník, ktorý jednoznačne bez akýchkoľvek pochybností určuje, kto je oprávnený uplatniť nárok na náhradu NU. Najvyšší súd SR vo svojej rozsiahlej judikatúre (napr. sp. zn. 3 Cdo 228/2012), priznáva nárok na náhradu nemajetkovej ujmy každej fyzickej osobe, pokiaľ neoprávneným zásahom bolo zasiahnuté do jej rodinného života za predpokladu existencie vzťahu tejto fyzickej osoby vykazujúceho znaky určitej kvality k zosnulému. Občiansky zákonník výslovne stanovuje, že oprávnenou aktívne legitímnou osobou oprávnenou na podanie žaloby môže byť akákoľvek fyzická osoba, do ktorej práva na ochranu osobnosti (práva na rodinný život) bolo neoprávnené zasiahnuté. Občiansky zákonník nevylučuje diskriminačne z uplatnenia práva na náhradu nemajetkovej ujmy určitú kategóriu fyzických osôb len preto, že oprávnená osoba nemá status manželky zosnulého. Rodinný život existuje nielen medzi bezdetnými manželmi. Rodinný život existuje aj medzi partnermi, ktorí zdieľali spoločnú domácnosť, viedli intímny život a mali spoločné dieťa. Kvalita rodinného života medzi partnermi môže nielenže dosahovať, ale dokonca často aj presahovať kvalitu rodinného života medzi niektorými manželmi. Vecnou legitímáciou sa rozumie stav vyplývajúci z hmotného práva, v rámci ktorého je jeden z účastníkov nositeľom oprávnenia (je aktívne legitimovaný) a druhý účastník je nositeľom právnej povinnosti (je pasívne legitimovaný). Žalobcovia zároveň poukázali na inštitút blízkej osoby (§ 116 Občianskeho zákonníka). Blízkou osobou je nielen manžel. Predmetné ustanovenie považuje za blízke osoby ale aj také fyzické osoby, ktoré sú v rodinnom či partnerskom pomere, pokiaľ medzi nimi existujú určité fakticky dané vzájomné väzby takej intenzity, že by ujmu utrpenu jednou z nich druhá pociťovala dôvodne ako vlastnú. Manželstvo je len formálnym deklarováním partnerského zväzku, ktorý sa obsahovo ani účelom fakticky nelíši od partnerského vzťahu. Žalobkyňa 4 má postavenie blízkej osoby podľa § 116 Občianskeho zákonníka, tvorila so zosnulým dlhoročný fungujúci partnerský vzťah, zdieľali spoločnú domácnosť, bola dedičkou po zosnulou, mali spoločné dieťa. Žalobkyňa 4 do dnešného dňa vzhľadom na intenzívny vzťah so zosnulým nenadviazala partnerský vzťah s iným mužom. Existujúci partnerský vzťah bol obdobou manželského vzťahu, ktoré predstavoval bytové, hospodárske a intímne spoločenstvo partnerov (napr. rozh. Krajský súd Nitra, spisová značka 9Co/8/2017, Okresný súd Bratislava I, sp. zn. 16C/22/2021, v ktorom vystupoval aj žalovaný). Odvolávanie sa žalovaného na analógiu práva bez zohľadnenia zmyslu a účelu zákona iných právnych predpisov verejného práva (zákon o sociálnom poistení, zákon o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi) a dožadovanie sa jej aplikácie na súkromnoprávne vzťahy pri zužujúcom vymedzení okruhu oprávnených osôb je zo strany žalovaného len účelové a neodôvodnené. K limitácii náhrady nemajetkovej ujmy cez odškodnenie obete násilnej trestnej činnosti žalobcovia uviedli, že zákon o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činom je nepoužiteľným kritériom pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy (napr. nález ÚS SR č. 754/2016). Účelom zákona o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činom je zabezpečiť prostredníctvom štátu minimálne štandardy odškodňovania. Súd nemôže výšku nároku podľa súkromného práva (§ 13 Občianskeho zákonníka) posudzovať podľa noriem verejného práva. Pri svojej úvahe musí súd zabezpečiť primerané a nie minimálne odškodnenie podľa noriem verejného práva. Štát ako odškodňujúci orgán obete násilnej trestnej činnosti nie je v žiadnom zmluvnom vzťahu s pôvodcom neoprávneného zásahu (páchateľom trestnej činnosti). Poisťovateľ ako odškodňujúci podniká v oblasti povinného zmluvného vzťahu za účelom dosiahnutia zisku, je priamo v zmluvnom vzťahu s poisteným ako pôvodcom neoprávneného zásahu, s ktorým má uzatvorenú poisťnú zmluvu a od ktorého vyberá poisťné za krytie spôsobenej škody. Poisťné vybrané poisťovateľom od poistených je finančným zdrojom pokrytia nemajetkovej ujmy pozostalých. Žalobcovia mali za to, že žalovaný si účelovo vybral normu verejného práva, ktorá mu vyhovuje a vychádza z maximálnej výšky odškodnenia pre účely tohto

zákona, avšak už sa pochopiteľne nezaobera účelom zákona o odškodňovaní obetí násilnej trestnej činnosti. Zákon o odškodňovaní obeť násilnej trestnej činnosti nemôže byť podkladom úvahy súdu pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Iný účel zákona o odškodňovaní obetí násilnej trestnej činnosti (minimálne štandardy odškodnenia) znemožňuje použiť tento zákon v rámci analógie práva pri určení výšky uplatneného nároku. Výklad žalovaného vo vzťahu k rozsudku ESLP Kontrová proti SR považovali za nesprávny. K závažnosti ujmy pre maloleté dieťa v útlom veku ako kritérium určenia výšky náhrady nemajetkovej ujmy poukázali žalobcovia na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 17.02.2011, sp. zn. 5Cdo/265/2009, k právu dieťaťa na rodinný život, podľa ktorého „Súčasťou práva na súkromie je právo na rodinný život. Európsky súd pre ľudské práva v rozsudku z 21. júna 1988 vo veci Berrhab proti Holandsku konštatoval: „Z pojmu rodina, na ktorom je založený článok 8, vyplýva, že dieťa narodené z takéhoto zväzku, je ipso iure súčasťou tohto vzťahu. Z tohto dôvodu existuje od momentu narodenia dieťaťa a už vzhľadom na samotnú existenciu tejto skutočnosti medzi dieťaťom a jeho rodičmi zväzok rovnajúci sa „rodinnému životu“, dokonca aj vtedy, keď už rodičia neskôr spolu nežijú.“ Podstatou rodinného života je oprávnenie fyzickej osoby utvárať, udržiavať a rozvíjať vzťahy medzi členmi rodiny založené na silných citových väzbách“. Najvyšší súd výslovne konštatoval, že maloleté dieťa ako fyzická osoba má právo nielen vytvárať vzťahy s rodičom, ale obsahom práva na rodinný život je najmä udržiavať, budovať a rozvíjať tieto vzťahy aj v budúcnosti. Každé dieťa, obzvlášť maloleté dieťa, ktoré nemá inú rodinu okrem rodičov, má právo na rešpektovanie rodinného života (Charta základných práv EÚ, článok 7). Rodinný život nemožno obmedzovať len na čas, po ktorý maloleté dieťa malo možnosť vytvárať a budovať si vzťah k svojmu zosnulému otcovi. Úmrtie biologického otca pre maloleté deti má ďalekosiahly dopad a dôsledky aj v ich ďalšej budúcnosti. Závažnosť ujmy, ktorá je kritériom pre posúdenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy, treba vnímať rovnako ako Najvyšší súd pri výklade pojmu práva na rodinný život. Rodinný život zahŕňa aj udržiavanie, budovanie a následné rozvíjanie rodinných vzťahov dieťaťa k rodičovi v budúcnosti. Táto stránka rodinného života nebude môcť byť naplnená v budúcnosti, nakoľko došlo k usmrteniu otca maloletej dcéry. Právo dieťaťa na rešpektovanie rodinného života zahŕňa niekoľko práv: právo dieťaťa na rodičovskú starostlivosť, na udržiavanie stykov s oboma rodičmi, na životnú úroveň nevyhnutnú pre jeho telesný, duševný, duchovný, mravný a sociálny rozvoj. Zároveň poukázali na súdne rozhodnutia ohľadne výšky NU detí, a to v rozpätí od 10 000 eur do 20 000 eur. Niet najmenších pochyb, že výška nemajetkovej ujmy pre maloleté dieťa priznávaná súdmi je pochopiteľne odôvodnene vždy väčšia, prípadne minimálne rovnaká ako výška nemajetkovej ujmy priznaná súdom pozostalému manželovi (druhovi). V aplikačnej praxi súdov badať, že výška nemajetkovej ujmy pre maloleté dieťa žijúce v spoločnej domácnosti odkázané citovo na rodiča je vyššia ako náhrada nemajetkovej ujmy priznávaná súdmi plnoletým deťom, ktoré už môžu mať založenú vlastnú rodinu, sú citovo naviazané na vlastného manžela (partnera), v ktorom nachádzajú citovú oporu a dokonca nemusia už ani žiť v spoločnej domácnosti so zosnulým. Navyše plnoleté dieťa, je väčšinou zárobkovo činné, dosahuje svoj vlastný príjem, nie je existenčne závislé na svojom rodičovi, dokáže si samo financovať svoje materiálne potreby a zabezpečovať svoju životnú úroveň. Toto však nie je možné povedať o maloletom dieťati. Žalobcovia predložili súdu rozhodnutia krajských súdov, z ktorých je zrejmé, že nezdialenie spoločnej domácnosti zosnulého plnoletého dieťaťa s rodičmi nemôže spochybniť závažnosť pre rodičov pri strate plnoletého dieťaťa, obzvlášť, keď zosnulý počas života udržiaval pravidelný kontakt s rodičmi a zaujímal sa o nich (napr. Krajský súd Banská Bystrica, číslo konania 16Co/49/2019, Krajský súd Košice, číslo konania 9Co/462/2016). Žalovaný sa podľa názoru žalobcov snažil navodiť dojem súdu, že priznanie náhrady nemajetkovej ujmy pre plnoletého súrodenca za smrť zosnulého súrodenca je v rozhodovacej praxi skôr výnimkou. V rámci toho poukázali na rozhodnutia krajských súdov SR, ktorými bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy pre súrodenca za smrť súrodenca, napr. Krajský súd Košice, spisová značka 9Co/462/2016 – náhrada NU 10 000 eur (čl. 59). Žalobu považovali v celom rozsahu za dôvodnú.

4. V rámci dupliky žalovaný rozumel snahe žalobkyne 4 odôvodniť aktívnu vecnú legitímáciu analógiou práva, ale nič to nemení na to, že slovenský právny poriadok pojem druh a družka nepozná a ani neupravuje. To, že je by žalobkyňa 4 mohla byť blízkou osobou, bude musieť byť predmetom dokazovania. Nesúhlasil s tým, že limitácia náhrady NU cez odškodnenie obeť násilnej trestnej činnosti nie je pomocným kritériom pre úvahu súdu. Nevidí rozdiel medzi priznaním NU podľa Občianskeho zákonníka, kde zodpovedným subjektom je fyzická alebo právnická osoba, a NU podľa zák. č. 514/3003 Z. z. a 215/2006 Z. z. Ide o ten istý inštitút, ktorého zmyslom je odškodnenie za zásah po práv na ochranu osobnosti. Rovnako neexistuje žiadny rozumný dôvod zvýhodňovať štát, keď je v postavení zodpovednostného subjektu v porovnaní s fyzickou alebo právnickou osobou. Účelom odškodnenia NU v peniazoch je kompenzácia za ujmu spôsobenú neoprávneným zásahom do osobnostných práv, pokiaľ

morálne zadosťučinenie sa javí ako nedostatočné, plní len satisfakčnú, nie reparačnú funkciu. Žalovaný preto považuje analogickú právnu úpravu za spôsobilú byť pomocným vodítkom, resp. vymedzením mantinelov, v ktorých by sa mala výška NU v peniazoch pre žalobcov pohybovať so zohľadnením osobitých podmienok každého žalobcu osobitne. To, že žalovaný podniká v oblasti povinného zmluvného poistenia, je irelevantné k posúdeniu výšky odškodnenia žalobcov titulom NU. Žalovaný nie je pôvodcom neoprávneného zásahu do ich osobnostných práv, preto pre rozhodnutie o výške NU je potrebné vziať do úvahy len majetkové pomery škodcu. Intenzita zásahu a jej prežívanie žalobcami nie je predsa závislé na tom, kto bude peňažné zadosťučinenie platiť. Výška NU nemôže byť posudzovaná z hľadiska majetkových pomerov tretieho subjektu, ktorý sa zásahu nedopustil. Nárok treba posudzovať tak, akoby škodca, ktorý zasiahol do osobnostných práv, nemal poistnú zmluvu, pretože skutočnosť, či je škodca poistený alebo nie, nemôže ovplyvňovať výšku náhrady NU v peniazoch. Vo vzťahu k výkladu rozsudku ESLP Kontrová proti SR zotrval na svojom stanovisku ohľadne jeho výkladu, a to aj s poukazom na rozhodnutia súdov SR, ktoré ho vnímajú ako referenčný rámec v otázke výšky NU (KS Prešov, sp. zn. 9Co/56/2019, KS BB, sp. zn. 12Co/24/2020). Do konania žalobcovia predložili rozhodnutia s výškou NU od 10 000 eur do 20 000 eur, pričom žalobkyňa 5 uplatňuje sumu 33 000 eur. Požadovanú sumu považuje žalovaný za neprimeranú, jej účelom je nie je nahradiť stratu na výživnom, k tomu slúžia iné inštitúty. Taktiež nárok žalobkyne 3 je s poukazom na rozhodovacia prax súdov neprimeraný.

5. Žalobcovia cestou právneho zástupcu súdu napriek tvrdeniam žalovaného zotrvali na svojom stanovisku a podporne poukázali na rozhodnutia súdov ohľadne výšku NU, a to z obdobia rokov 2016-2020.

6. Súd vo veci nariadil pojednávanie, v rámci ktorého právny zástupca žalobcov sa v plnom rozsahu pridržiaval žaloby ako aj vyjadrení. Považoval ju v celom rozsahu za dôvodnú a navrhol jej vyhovieť a zároveň priznať žalobcom nárok na náhradu trov konania.

7. Zástupca žalovaného sa pridržiaval písomných vyjadrení, v ktorých sa podrobne venovali skutkovým okolnostiam ako aj právnomu posúdeniu veci. Mal za to, že v tomto spore je nutné posúdiť intenzitu vzťahu nebohého k žalobcom ako aj preukázať, k akému zásahu do ich práv z hľadiska toho došlo. Namietal rozsah uplatňovanej výšky nemajetkovej ujmy.

8. Žalobkyňa v 1. rade na pojednávaní uviedla, že strašne ťažko sa bez syna dá fungovať, pre celú rodinu bol veľkou oporou. Stále má pocit, že ho vidí a veľmi jej chýba. Mal dcéru, tj. jej vnučku a je pokračovaním v rodine. Dcére chcel dať všetko. Im veľmi pomáhal aj psychicky, mohla sa na neho obrátiť. Prišiel kedykoľvek, keď mu zavolala. Život bez neho je veľké prázdno. Veľmi by chcela zdvihnúť telefón a zavolať mu. Nezvládla to ani psychicky. Po tej udalosti sa nevedela zaradiť do spoločnosti. Odišla aj z práce, pretože jej to tam pripomínalo vždy tú udalosť. Stále na neho myslela aj myslí, a práve tým zanedbávala prácu. Navštívila aj psychológa a bola u neho na sedení. Nebohý odišiel z domácnosti, keď bývali v Šintave, mal vtedy 18 rokov, nevedela presne obdobie. Veľmi dobré vychádzali aj potom, navštevovali sa, volali si každý deň. Mali vzájomne nadštandardné vzťahy. Po nehode bola na mieste činu, ale nie priamo, pretože ich tam nepustili, ale kúsok odtiaľ. Psychicky sa tam zrútila a odviezla ju sanitka. Pamätala si, že ju nakladali do sanitky a okolo blikali svetlá hasičov a policajtov. V nemocnici ju ošetrili, prišla za ňou aj psychologička, ktorá sa s ňou porozprávala. Potom ju prepustili domov po pár hodinách. Nespávala doma po tejto udalosti, ale u neteri. Brała lieky. Pár dní po pohrebe dostala opäť psychický záchvat a znovu bola v nemocnici. Vyšetřili ju a skonštatovali, že to bolo dôsledkom tej udalosti, čo sa stala synovi. Prepustili ju domov po pár hodinách. Dom v Šintave predali a kúpili byt v Dolnej Strede, kde aj teraz bývajú. Ten im pomáhal prerábať tiež syn. Ich rodinné stretnutia vyzerajú tak, že stále myslia na A. a hovoria, ako by on čo spravil, ako by reagoval. Je to ešte veľmi živé. Vždy si zapália aj sviečku. Ani čas nič nezmenil. Pre ňu ako rodiča a matku je to do konca života. Stále ho má v srdci, tá bolesť je neskutočná a nedá sa opísať slovami. Má jeho fotku doma v obývačke, stále sa s ním rozpráva a povie mu, čo celý deň zažila. Keď odchádza, pozdraví ho. Aj naposledy, keď bola u nich vnučka, hovorila synovi, že má úžasnú dcéru. Vinník dopravnej nehody ju nekontaktoval a ani sa neospravedlnil. V čase dopravnej nehody bývali už v Dolnej Strede, v byte bývala s manželom. Na tejto adrese má trvalý pobyt ona a dcéra, manžel má trvalý pobyt u svokry. V čase, keď sa osamostatnil, teda odišiel od nich, už syn pracoval a popri práci študoval. Študoval strednú školu, dorábala si maturitu. Odišiel, pretože chcel dokázať to, že sa vie osamostatniť. Bol veľmi cieľavedomý. Syn sa odsťahoval do Serede, k jej mamine, ktorá tam mala dom a vedľa domu bola ďalšia stavba, ktorá bola prázdna. Tam mal akoby jednoizbový byt, v ňom býval a mal aj garáž, kde opravoval autá. Boli veľmi často v kontakte aj v období pred nehodou. Syn pracoval v Šali a ona bola obchodná zástupkyňa a mala na starosti aj

región vrátane jeho mesta. Chodila za ním aj do Trnovca, kde býval s dcérkou a družkou. Stretávali sa aj 5 krát do týždňa, ak náhodou nie, tak si zavolali. Obec Dolná Streda sa nachádza medzi Galantou a Sereďou. Intenzita stretávania v čase, keď syn nemal dieťa a následne mal dieťa, bola veľmi podobná. Ak nemohli prísť oni k nim, navštívila ich ona. Hneď po narodení vnučky to nebolo také časté, keďže bola malinká, ale veľa si vzájomne pomáhali a keď bolo treba, sadla do auta a išla k nim do Trnovca. Cestovala autom, a ak ho náhodou nemala k dispozícii, prišiel syn pre ňu. Aj keď sa narodila vnučka, prišiel pre ňu a išli spolu do pôrodnice pozrieť ich. V čase dopravnej nehody pracovala. Po udalosti, ktorá sa stala 13.9., bola mesiac doma, aby sa dala dokopy, pracovala cez telefón. V decembri 2022 cítila, že nerobí prácu na 100 % a od toho sa odvíjala aj jej mzda. Pracovala na živnosť v oblasti gastro. Začala si hľadať niečo iné a následne v marci ukončila živnosť. V tejto spoločnosti pracovala 6 mesiacov a predtým pracovala ešte ako zamestnanec v oblasti gastro asi 1 rok. Do poslednej práce nastúpila v júli 2022. Po dopravnej nehode spávali ona a manžel istý čas u neteri, keďže sa nemohli zdržiavať doma. O psychologickej pomoci uvažovala už dávno. Rozmýšľala o tom, pretože sa so synom stále rozprávala. Nevedela, či je to normálne. U psychológa bola v priebehu posledného týždňa. Hovorila o tom aj svojmu obvodnému lekárovi a ten jej odporučil riešiť to. Stále sa jej pripomína tá udalosť a dospela k záveru, že bez pomoci to nezvládne. Nevedela sa vyjadriť k tomu, kedy jej obvodný lekár odporučil riešiť túto vec cez psychológa. Pani J. A. – psychologička, jej dala návod ako má riešiť stavy úzkosti a povedala, že ak by sa cítila zle, má sa u nej objednať. Žiadnu terapiu jej neurčila. Kontakt s vnučkou naďalej má, aj keď časovo to je problematické zosúladiť. Nie je tak intenzívny ako by si predstavovala. Má problém s autom, aj to je dôvod, prečo sa tak často nestretávajú. Často si telefonujú a príde k nim aj vnučka s jej matkou. Niekedy mávajú spoločné nedeľné obedy. Syn je pochovaný na novom cintoríne v Sereďi a o hrob sa starajú všetci. Snaží sa, aby mal vždy živé kvety, zapaľujú sviečky. Jeho babka, u ktorej aj býval, chodí na cintorín aj 2 krát za deň, keďže býva na tej ulici. Nevedela sa vyjadriť k tomu, či si uplatnila nárok na náhradu škody v trestnom konaní, pretože to riešila dcéra. Osobu škodcu nepozná, ani ho nepoznala, nikdy sa s ním nestretla.

9. Žalobca v 2. rade v rámci svojej výpovede povedal, že bol to jeho jediný syn. On sa staral o peniaze a manželka o deti, tak to bežne fungovalo v rodinách. Kúpili si aj dom, aby mal každý svoju izbu, pretože mali potom aj dcéru. Keď bol mladý, chodil von, viedol normálny život a veľmi sa mu nezveroval. Mali normálne vzťahy. Keď sa osamostatnil, podľa neho dospel. Mal veľmi veľa snov a tie si aj plnil. Bol vedúcim predajne autosúčiastok a chcel mať dom. Nakoniec ho aj postavil, asi 30 km od nich. Chodili mu tam aj pomáhať. Terénne úpravy pri dome riešili spolu. Mal veľa cieľov, napr. chcel bývať v Čechách, kúpiť si auto. Obdivoval ho, pretože ako mladý človek v 25. rokoch mal už dom. Často ho prekvapoval, napr. jednu sobotu mu zavolať, prišiel za ním, nasadol mu do auta, a zobral ho do Budapešti na výlet. Nevedel, čo má robiť, či plakať. Pýtal sa ho, čo ťa to napadlo, a on mu povedal, veď ty si ma dlho živil. Takto ho prekvapoval, boli aj na výlete v Lešnej, na obede v Zlíne. Keď mal sviatok, zobral ho a kúpil mu aj značkové veci, i keď on tvrdil, na čo mu to bude. Bol rodinne založený typ. Keď sa mu narodila dcéra, tento chlap sa úplne zmenil, stal sa oveľa zodpovednejším, a zbožňovaným. Priznal, že on tak nezbožňoval svoje deti. Všetko to ale skončilo a malá nemala ani rok, keď sa stala dopravná nehoda. Bol sa pozrieť pri nehode. Sedeli v ten deň s manželkou doma, keď zavolať ex priateľ dcéry a povedal, že A. je mŕtvy. Sadli do auta a keď tam prišli, manželka potom odpadla, a zobrala ju sanitka. Na miesto prišla aj dcéra, ktorá už mala nejakú náladovku – injekciu od záchranárov. Policajti sa pri nich nezastavili a hasič a záchranár im hovoril, čo sa stalo. Videli tam auto, zbytky motorky. Aj mu chceli ukázať syna, ale povedali, že nie je to pekný pohľad, tak ho pozrieť nebol. Asi by to pri tom všetkom nedal. Po nehode si netrúfal ísť domov a byť s manželkou sám, pretože mala nejaké lieky, asi sedatíva. Namiesto prišla aj ich neteť – krstná dcéra, a povedala, že idú bývať k ním. Boli u nich asi 10 dní, pričom asi 4 – 5 dní po pohrebe sa rozhodli ísť bývať domov. Veľa vecí okolo pohrebu riešila dcéra. Zabezpečila, aby všetky platby ohľadne nákladov na dom, a podobne boli realizované ako aj pohreb, prevoz A. a podobne. Vinníka nehody nepozná. Vedel len toľko, že to bol asi jeden z 3 ľudí, ktorých odvážali po nehode sanitkou. Nepozná vinníka, nikdy ho nevidel a jeho meno mu povedali až u policajtov. Nikdy sa im neospravedlnil. Pred nehodou fungovali so synom tak, že sa pravidelne navštevovali. Každý sviatok – meniny, narodeniny, mali spoločné obedy alebo večere. Išlo o celodenné stretnutia, keď bol u nich od rána až do večera. Manželka má rozvetvenú rodinu a spolu s nimi návštevy absolvoval tak dcéra ako aj syn. Stretávali sa veľmi často, jeden mesiac možno 4-5 krát, ďalší 1 krát, presne sa to vyčíslí nedá, ale išlo o intenzívny vzťah. Nevedel opísať, čo znamená, ak otec stratí syna. Kto to nezažil, tak ten nevie. Prídete o kus seba samého. Z časti možno pomohol čas, ktorý uplynul od danej udalosti. Ale v hlave to máte každý deň. Možno ide o nejaké zmierenie, ale nevedel to presne vysvetliť. Často si spomenie, napr. keď ide okolo nejaké auto, že takéto chcel A. a podobne. Syn sa osamostatnil,

keď už bol dospelý, mal 18 alebo 19 rokov. Dôvodom bola asi jeho priateľka, s ktorou chodil a je to žalobkyňa 4. Potom, čo sa osamostatnil, chodieval viac menej on k nim. Býval s priateľkou pár mesiacov v podnájme, ako aj u jej rodičov, ktorých pozná. V čase, keď sa osamostatnil, už pracoval. V čase nehody pracoval ako vedúci predajne. Bol tam už pár rokov. Kúpil si dom, akoby na kľúč a ostatné práce si robil sám alebo s pomocou iných. Aj mu pomohol. Ešte dnes nie je dom úplne dokončený, ale býva sa v ňom. Nevedel, v akom období dom staval alebo dom dokončoval. Pracoval tak v čase nehody ako aj dnes. Nevyhľadal žiadnu lekársku ani psychologickú pomoc. Chodili niekedy na výlety aj sami, napr. na strelnicu, ale väčšinou to boli spoločné rodinné výlety, ktoré zorganizoval syn. Dedičské konanie je ukončené a všetko po synovi zdedila jeho dcéra. Syn je pochovaný na cintoríne v Seredi. Na hrob chodí viacej manželka, ale on chodí na miesto nehody, kde postavil kríž na jeho pamiatku. Všetko je potrebné dohodnúť s cestármi, nechce nič porušiť. Kontakt s vnučkou je z jeho strany asi najslabší z celej rodiny, keďže pracuje na opačnú stranu. Dcéra a manželka ju aj nevestu navštevujú častejšie, 1 až 2 krát do mesiaca príde vnučka k nim a oni takisto k nim ako rodina.

10. Žalobkyňa v 3. rade uviedla, že ťažko sa jej o tom rozpráva, aj keď všetko riešila ohľadne svojho brata. Musela pôsobiť a byť navonok objektívna. Držala celú rodinu po psychickej stránke a aj keď ju to vnútorne veľmi trápilo a aj trápí, nemá problém o tom rozprávať. Jej vzťah k bratovi bol klasický. Najskôr mali pubertálne nezhody, ale potom si našli k sebe cestu. Pred nehodou boli ako „dvojčky“. Mali spoločné záujmy, navštevovali sa. Bola mu asi najbližšia z celej rodiny a vedela o ňom všetko. Aj keď navonok nedá všetko znať, jej psychická stránka ako jeho sestry je veľmi poznačená. V spoločnej domácnosti boli s bratom do jej 19 rokov, kedy odišla. Teraz má 25 rokov. Potom, čo sa od rodičov odsťahovali, si s bratom každý deň volala. Stretávali sa pravidelne, keďže pracovala ako obchodná zástupkyňa a chodievala za ním do práce aj tri krát týždenne. Bolo aj tak, že sa videli 4-5 krát za týždeň. Za bratom chodila aj mimo rodičov, keďže boli veľmi spätí. Trávili spolu Vianoce, Silvestra, všetky sviatky menín, narodenín, bola to pre nich tradícia a aj keď možno niekedy tam neboli rodičia, oni dvaja sa vždy stretli. Plánovali spoločné dovolenky, ale to sa už nezrealizovalo. Spoločné aktivity mali strelnicu a chodili spolu na rôzne akcie ako jarmoky. Prvá sa dozvedela o dopravnej nehode a aj tam prvá prišla. Odmietala prijať lieky, pretože vedela, že bude potrebné hneď na druhý deň riešiť rôzne veci. Všetko musela a chcela riešiť, vzhľadom na stav rodičov. Vnímala to triezvou hlavou, všetko robila roboticky, ale nevie sa s tým zmieriť. Neverí, že sa to stalo, stále si myslí, že iba odišiel. Samotnú nehodu vnímala najhoršie z rodiny a snažila sa ich odbremeniť od rôznych úkonov. Videla pozostatky brata, čítala všetky zápisnice, keď mal zlomený asi každý milimeter na svojom tele. Nehodu si prehráva stále v hlave a nikdy sa s tým nezmierni. Vyhľadala lekársku pomoc, lebo to nedokázala zvládnuť sama a oplakať celú vec. Upadala psychicky a potom psychologičke zobrala aj maminu. Jej ale bola určená terapia, ktorú bude musieť absolvovať. Rodina nevie o veľa veciach, ktoré boli riešené. Snažila sa ich od toho odbremeniť a považovala za vhodné to tak urobiť, aby ich všetkých v tej situácii podržala. Pracovala v rovnakej firme ako mamina a v máji 2023 ukončila pracovný pomer. Nevedela sa začleniť, komunikovať s ľuďmi. Čerpala prácu na doma a vtedy namiesto práce pozerala fotky, videá s bratom a plakala. Mala problém nájsť si prácu. Behom mesiaca vystriedala aj tri. Teraz pracuje už 1 mesiac vo firme. Jej príjem je obmedzený, ale dá sa to zvládnuť. Bola veľmi citovo naviazaná na brata a po jeho smrti sa uzavrela a nikoho si k sebe nepripustila. Dňa 20.9., kedy brata pochovali, pochovala aj seba. Nechodila s nikým von a stretávala sa len s rodinou. Pokiaľ ide o jej osobný život, ešte aj dnes sa vyhýba ľuďom, je to pre ňu ťažké pracovať a viesť sociálny život. Časom sa nič nezmenilo. Po nehode fungovala, musela fungovať roboticky. Všetky veci okolo pohrebu, usporiadania majetku, sú už za nimi a preto vznikol priestor riešiť seba samú a práve vtedy zistila, že to má na ňu veľký vplyv a vyhľadala pomoc. Odmieťa medikamenty a chce sa naučiť s tým žiť. Keďže išla k psychológovi, musela si našetriť peniaze, dohodnúť termín, tj. navštívila ho len v nedávnej dobe. Odporučil jej ďalšie stretnutia a terapia bude pokračovať až dovtedy, kým sa jej stav nezlepší. Myslí na neho veľmi často, ani nevie povedať, koľko krát denne, dokonca aj v spánku. Boli úplne vzájomne prepojení, mali spoločné tetovanie. Nosí jeho retiazku aj prsteň. Dokonca vyzerali úplne rovnako. Vinník nehody ich nekontaktoval ani sa neospravedlnil. V zápisnici si prečítala, že ho to veľmi mrzí a že sa ozve. Mal na to jeden rok, ale neurobil tak. Ak uviedli rodičia, že brat odišiel, keď mal 18, tak to nie je pravda. On mal vtedy viac rokov, asi okolo 21 rokov. Myslela si, že rodičia si to veľmi nepamätajú, tieto veci si drží v hlave skôr ona. Bola od neho o 3 roky mladšia a ona odišla zo spoločnej domácnosti, keď mala asi 19 rokov. Brat odišiel skôr ako ona. Odišiel bývať k starej mame do domu, kde bol sám. Dôvodom jeho odchodu bolo to, že on si chcel vždy niečo kázať a zvládnuť sám. Bol dospelý a chcel byť už sám, starať sa sám o seba. Ona odišla bývať do bytu v bytovke v Dolnej Strede, kde sa neskôr presťahovali aj rodičia. Tam bývala so svojim bývalým partnerom. Momentálne žije v L., ale trvalý pobyt má stále v Dolnej Strede. Odsťahovala som sa z Dolnej Strede v r. 2021. Cez týždeň

sa stretávali s bratom počas dňa a to spravidla cez obed alebo prestávku, časovo išlo asi o 20 minút, povedali si, čo má kto nové. V rámci privátnych stretnutí to bolo rôzne. Chodili k nim domov s rodinou, on k nej, pričom on chodieval častejšie sám, pretože mali malé dieťa. Spoločne sa stretávali u rodičov, starých rodičov, u sesternice, teda podľa toho, kto mal sviatok a kto mal čas. Po narodení jeho dcéry je pravda, že sa stretávali o niečo menej. Malá často spala a vtedy vedel brat odbehnúť a stretnúť sa. Aj keď mal nové povinnosti, nenarušilo to dovtedajšie vzťahy a nepociťuje, že by bol vzťah obmedzenejší. Vzájomne si pomáhali a možno ešte aj viac po narodení malej. Mamina stále volávala, ako sa im darí. Pred udalosťou spoločné dovolenky neabsolvovali. Brat si nemal čo veľmi povedať s jej vtedajším partnerom a neboli na to ani financie. Mali spoločného koníčka – zbieranie hríbov. Tesne pred nehodou sa bavili o tom, že by mohli ísť ako súrodenci na výlet do Dubaja. V partnerskom vzťahu s bývalým priateľom bola do 04.10.2021. Do nehody mala ešte dva vzťahy. V máji 2023 ukončila prácu vo firme a v auguste 2023 kontaktovala psychologičku, u ktorej doteraz absolvovala jedno sedenie. Predmetom stretnutí je riešenie problémov ohľadom udalosti, ktorá sa stala bratovi. V trestnom konaní si neuplatnili nárok na náhradu škody. Po dohode s právnikom sa to rieši len v rámci civilného konania. Je v kontakte so žalobkyňou v 4. rade ako aj malou a považuje sa za jej krstnú mamu, aj keď krst museli odložiť. Vzájomný fyzický kontakt je obmedzenejší, ale pravidelne si volajú, posielajú fotky. Veľmi ju to mrzí, skrz tú malú, že sa menej stretávajú. Z jej hľadiska ale nedokáže chodiť ani na miesto nehody a ani na miesto odpočinku brata. Je to pre ňu veľmi ťažké. Otehotnela až po nehode a o dieťa následne aj prišla. Išlo o partnerský vzťah pred obdobia samotnej nehody a tento ukončila v decembri 2022.

11. Žalobkyňa v 4. rade, ktorá je zároveň zákonnou zástupkyňou žalobkyne v 5. rade ako jej matka, v rámci výpovede uviedla, že je to ťažké, veľmi. Oni sa s A. poznali už od strednej školy, boli spolu 9 rokov. Žili spolu a spoločne všetko budovali. Majú dcéru a on nevidí ako rastie. Malá nemá otca a chýba im všetkým. Nevie, čo viac k tomu dodať. Je to veľmi, veľmi ťažké. On bol veľmi dobrý partner od začiatku, všetky kroky robili spolu. Pomáhal každému. Bol rodinný typ a bol to úžasný človek. Bol typ chlapa, ktorý najskôr zabezpečí pre rodinu zázemie a potom riešili dieťa. A keď sa narodila dcéra, stal sa z neho ešte lepší človek. Plakala, ale inak sa jej pri rozprávaní o ňom nedá. A. bol veľmi aktívny človek a žil na 100 %. Ešte predtým ako otehotnela, chodievali na výlety skoro každý víkend, a to buď sami alebo s rodičmi z jednej alebo druhej strany. Presne si spomína, že sa jedno ráno zobudil a povedal, že ideme do Brna. Tak sadli do auta a išli. Mali plánované tehotenstvo. Práve on bol prvý, ktorý chcel dieťa. Ona nechcela, aby bol pri pôrode. Mala ťažší pôrod, nakoniec ju museli aj uspať. Malú videl prvý on, veľmi sa jej venoval. Uživil si ju a po príchode z práce jej venoval všetku pozornosť. A. fungoval na každú stranu. Mali aj hádky, ale také bežné, normálne. Mrzí ju, že nemôže vidieť ako malá rastie. Ale ona vie, že musí fungovať ďalej. Najskôr žil A. u babky, potom už oni dvaja bývali na striedačku u jej rodičov a v podnájme a vrátili sa k rodičom. Medzi tým sa staval dom a ona otehotnela. On platil všetko, finančne ich zabezpečoval. Bývajú s malou v dome. Žije z materskej a sirotského dôchodku. Malá zdedila majetok a hypotéku. Je to málo, ale musí jej to stačiť, uskromnila sa. Svadbu neplánovala, nie je ten typ. Vinník dopravnej nehody ju nekontaktoval a ani sa žiadnym spôsobom neospravedlnil. Bývali spolu, odkedy boli u jej rodičov. Mala vtedy 18 rokov a on mal 20 rokov. On predtým býval chvíľku u babky. Tam býval pár mesiacov. Po nehode nevyhľadala žiadnu odbornú pomoc. Ako rodina sa rovnako stretávali, tak pred narodením aj po narodení H.. Jej narodenie nemalo žiadny vplyv na stretnutie, ako rodina fungovali ďalej. Navštevovali sa rovnako a už aj s malou. Dedičské konanie je ukončené; dedičskou je malá H.. Pred narodením dcéry pracovala a jej pracovný pomer naďalej trvá, len je na rodičovskej dovolenke. S rodinou A. udržiava naďalej vzťahy.

12. Právny zástupca žalobcov v záverečnom zhrnutí veci mal za to, že vzhľadom na vykonané dokazovanie samotná žaloba ako aj výška uplatnených náhrad sú dôvodné. Dovolil si poukázať na okolnosti, ktoré by mohli mať vplyv na rozhodnutie súdu o výške náhrady nemajetkovej ujmy. Ako vyplýva z trestného rozkazu Okresného súdu Galanta, vodič motorového vozidla, ktoré spôsobilo dopravnú nehodu, bol pod vplyvom metanfetamínu a morfínu, vinník dopravnej nehody poškodených nekontaktoval, ani sa im žiadnym spôsobom neospravedlnil. Ďalej žalobcovia v 1. a 3. rade - rodičia a sestra A. B. boli bezprostredne po dopravnej nehode prítomní priamo na mieste dopravnej nehody, kde mohli bezprostredne vnímať všetky tragické následky s tým spojené. Žalobkyňa v 1. rade sa na mieste dopravnej nehody psychicky zrútila, musela byť hospitalizovaná. Následne bola hospitalizovaná aj po pohrebe svojho syna. V dôsledku straty syna začala zanedbávať prácu, musela pracovný pomer ukončiť, navštevovala aj psychológa. Ďalej uviedol, že v prípade žalobcov v 1. a 2. rade išlo o ich prvorodeného a zároveň jediného syna, po dopravnej nehode neboli schopní sa vrátiť domov a prechodne museli bývať u krstnej dcéry. Pokiaľ ide o žalobkyňu v 3. rade, táto mala A. B. z celej rodiny najbližšie, taktiež

bola prítomná na mieste dopravnej nehody, videla pozostatky brata, čítala všetky dokumenty z trestného spisu, v ktorých boli opísané, resp. zobrazené zranenia brata. Po dopravnej nehode musela sama riešiť všetky formality ohľadne smrti brata, aby odbremenila rodičov a jeho družku. Žalobkyňa v 3. rade taktiež ukončila pracovný pomer, nevedela sa sústrediť, prestala chodiť von medzi ľudí, musela začať navštevovať psychológa, a malo to aj vplyv na jej partnerský život, kedy sa uzavrela do seba, nevedela si pripustiť k sebe žiadneho muža. Pokiaľ ide o žalobkyňu v 4. rade, poukázal na to, že s A. B. sa pozná od strednej školy, boli spolu 9 rokov, v čase dopravnej nehody viedli spoločnú domácnosť, spoločne postavili dom, mali plánované dieťa – žalobkyňu v 5. rade. Žalobkyňa v 5. rade mala v čase dopravnej nehody necelý rok a v dôsledku dopravnej nehody definitívne prišla o možnosť poznať svojho otca a mať v ňom počas jej života oporu, ktorú dcéra od otca môže očakávať. Ďalej žalobkyňa v 4. a 5. rade boli hmotne odkázané na A. B., po jeho smrti sa museli uskromniť a žijú len z materskej a sirotského dôchodku. Na záver uviedol, že priznaná náhrada nemajetkovej ujmy by mala zodpovedať nielen okolnostiam, za ktorých k zásahu do práva na súkromie došlo a závažnosti vzniknutej ujmy, ale mala by byť aj dôstojná, pričom mal za to, že uplatnené sumy náhrad všetky tieto kritériá spĺňajú.

13. Zástupca žalovaného v záverečnom zhrnutí veci poukázal na vyjadrenia a písomné podania vo veci. Priamo zo zákona vyplýva, že o výške náhrady nemajetkovej ujmy rozhoduje súd, určuje ju voľnou úvahou, pretože zákon (Občiansky zákonník) nestanovuje ani len rámcové čiastky pre odškodnenie nemajetkovej ujmy. Pri jej rozhodovaní preto súd musí prihliadnuť na závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo a k naplneniu požiadavky účinného primeraného zadosťučinenia; na požiadavku nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie; atribút primeranosti pri zohľadnení životnej úrovne v danej krajine a tiež či priznaná suma nevybočuje z právnej tradície v danej krajine. Žalobcovia odôvodňujú výšku žalobou uplatnenej NU s odvolávaním sa na rozhodovaciu činnosť súdov SR a poukazovaním na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25 Cdo894/2018, ktorý určil základnú náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 20 násobku priemernej hrubej mzdy pre najbližšie osoby a nad rámec uvedeného rozhodnutia NS ČR rozširujú okruh najbližších osôb aj na družku a súrodenca. Právny poriadok Slovenskej republiky nepozná resp. doteraz nešpecifikoval druhy, či stupne závažnosti ujmy a nepriradil k nim konkrétnu paušálnu sumu predstavujúcu náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Súd by preto mal vychádzať zo všeobecných zákonných kritérií s ohľadom na vlastné skúsenosti, ako i doterajšiu rozhodovaciu prax. Pri rozhodovaní o výške peňažného zadosťučinenia titulom nemajetkovej ujmy súdy v SR prihliadajú aj na kritéria vymedzené v rozhodnutí Ústavného soudu ČR sp.zn. I. ÚS 2844/14, ktorými sú na strane poškodeného a jemu blízkych osôb intenzita ich vzťahu, vek zomrelého a pozostalých, prípadná existenčná závislosť na zomrelom, prípadné poskytnutie inej satisfakcie a na strane škodcu postoj škodcu, dopad udalosti do jeho duševnej sféry, majetkové pomery škodcu a miera zavinenia prípadne spoluzavinenia usmrtenej osoby. Za kľúčovú pre určenie výšky náhrady označil Ústavní soud kvalitu vzájomného vzťahu medzi zomrelým a poškodeným, pričom psychická bolesť zo straty veľmi blízkeho človeka je často vnímaná ako neznesiteľná, fyzická, obmedzujúca ostatné aktivity pozostalého, často prerastajúca až do duševného ochorenia. Občiansky zákonník upravujúci inštitút ochrany osobnosti aktuálne žiadne limity pre výšku peňažného zadosťučinenia neustanovuje. Napriek tomu v našom právnom poriadku existuje právna úprava nemajetkovej ujmy, ktorá môže byť použiteľná analogicky pre prejednáváný prípad a jemu podobné - konkrétne ide o zákon č. 514/2003 Z. z. a č. 215/2006 Z. z. Pokiaľ by sa uvedené analogicky aplikovalo na prejednanú vec, vychádzalo by sa z výšky minimálnej mzdy v roku 2022 a pri výške minimálnej mzdy 646 € v roku 2022 by výška náhrady bola pre všetkých žalobcov spolu 32 300 € (napr. rozhodnutie NS SR z 20.9.2013 sp. zn. 6MCdo/15/2012). Peňažné zadosťučinenie v sumách požadovaných žalobcami 1 – 5 spolu vo výške 135 500 € sa tak javí ako neprimerané pri porovnaní s limitom odškodňovania pozostalých po obetiach násilných trestných činov (32 300 €). Nevidel dôvod, prečo by v prípade priznávania nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa Občianskeho zákonníka mal byť rozdiel v porovnaní s výškou stanoveného odškodnenia podľa zákona 514/2003 Z. z. alebo zákona 215/2006 Z. z. Z hľadiska osôb, ktorým bolo zasiahnuté do ich osobnostných práv, ide stále o ten istý inštitút – ochrany osobnosti, ktorého zmyslom je poskytnúť primeranú satisfakciu za zásah do práv na ochranu osobnosti. Neexistuje žiaden dôvod pre to, aby v prípade, ak je platiteľom peňažnej satisfakcie fyzická alebo právnická osoba, bola za zásah do osobnostných práv (ktorý fyzicky nevykonala) táto zaviazaná na nepomerne vyššie sumy, ako by bol zaviazaný v obdobnom prípade zásahu do osobnostných práv štát. V takom prípade nemožno hovoriť o naplnení princípu všeobecnej spravodlivosti, na ktorom je postavený Civilný sporový poriadok. V prejednávannej veci ide o nedbanlivostný trestný čin a zákon 215/2006 Z. z. stanovuje naproti tomu limit pri zohľadnení, že ide o náhradu za zásah do ochrany osobnosti v dôsledku úmyselného násilného trestného činu.

Nespochybnil, že v dôsledku zásahu poisteného - vodiča E. C. došlo objektívne k pretrhnutiu rodinných a citových väzieb žalobcov s nebohým synom, bratom, partnerom a otcom, čo mohlo prívodiť žalobcom citovú a psychickú ujmu, jej existencia a rozsah však musí byť riadne preukázaná. Zo skutkových tvrdení žalobcov v žalobe a z výsluchu jednotlivých žalobcov v konaní, žalobcovia nepreukázali v celom rozsahu dôsledky nehody v rodinnom a osobnom živote. Neboli preukázané niektoré skutočnosti ako napr. vyhľadanie odbornej psychologickkej, resp. psychiatrickej pomoci žalobcami 2, 4 a 5 v súvislosti so smrťou ich syna, druha a otca. Žalobkyňa 1 síce uvažovala o psychologickkej pomoci, túto však vyhľadala až v týždni pred pojednávaním a nebola jej psychologičkou určená žiadna ďalšia terapia. Žalobkyňa 3 podľa jej vyjadrenia kontaktovala psychologičku v auguste 2023 a absolvovala k termínu pojednávania 09.11.2023 jedno sedenie. Nebola tak objektívne preukázaná existencia ani prípadná intenzita a doba trvania uvádzaných psychických problémov lekárskymi nálezmi prípadne znaleckým posudkom. Vo vzťahu k tomu, že nemajetková ujma sa zvykne charakterizovať aj ako ujma, ktorá sa premieťa predovšetkým do psychickej sféry fyzickej osoby a do jej postavenia spoločnosti, možno konštatovať, že žalobcovia vznik ujmy takejto závažnej intenzity neuvádzali (ich stav si nevynútil vyhľadanie odbornej pomoci, hospitalizáciu, PN), resp. neuniesli dôkazné bremeno svojich tvrdení o rozsahu a intenzite neoprávneného zásahu do ich citového života s premietnutím do psychickej oblasti, keď nepredložili žiadne iné dôkazy. Nie je možné bez predloženia ďalších dôkazov akceptovať tvrdenia o intenzite vzťahov žalobcov s nebohým a vyhodnotiť ich len na základe týchto tvrdení (napr. intenzitu vzťahov v rodine žalobcov ako nadštandardnú, nie bežnú.) Mal za to, že z výpovedí žalobcov vyplynuli skutočnosti, ktoré sú štandardné pre väčšinu fungujúcich rodinných zväzkov, či už vo vzťahu medzi rodičmi a deťmi alebo dospelými súrodencami (dokonca v blízkom veku) navzájom ako aj partnermi s dieťaťom v spoločnej domácnosti. Zo strany pôvodcu zásahu sa dostalo žalobcom morálneho zadosťučinenia už aj tým, že tento bol za nedbanlivostný prečin usmrtenia odsúdený trestným rozkazom Okresného súdu Galanta sp. zn. 11T/42/2023, právoplatným 03.11.2023, na trest odňatia slobody v trvaní 3 roky a súčasne mu bol uložený trest zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel v cestnej premávke v trvaní 5 rokov. Vyjadril sa ku skutočnostiam, relevantným k posúdeniu kritérií pri určení výšky NU u jednotlivých žalobcov. U žalobcov 1 a 2 napriek zásahu do ich osobnostných práv v dôsledku zavinenej úmrtia syna nedošlo týmto zásahom k totálnej deštrukcii rodinných vzťahov, keď rodina sa stretáva a funguje naďalej. Ohľadne žalobkyne 3 mal za to, že náhrada takejto nemajetkovej ujmy spočívajúcej v úmrtí dospelého súrodenca dospelému súrodencovi je pri rozhodovaní náhrad za nemajetkovú ujmu naozaj výnimočná, a v takomto prípade musí byť preukázaná silná citová väzba medzi dospelými súrodencami a iné závažné okolnosti. Bežný dobrý súrodenecký vzťah nepostačuje na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pri žalobkyňi 4 poukázal na rozpor v tvrdeniach ohľadne zasnúbenia so zosnulým ako aj plánovanej svadby. Žila s ním v spoločnej domácnosti, boli spolu 9 rokov od strednej školy, majú spolu dcéru. V čase nehody bola na rodičovskej dovolenke a nebohý finančne zabezpečoval ju aj dcéru. Žalobkyňa 5 ako maloletá dcéra žila v spoločnej domácnosti s nebohým otcom a matkou - žalobkyňou 4 a bola od neho finančne závislá. Vzhľadom na jej vek (11 mesiacov v čase nehody), vzťah s jej otcom ešte nemohol byť rozvinutý, bol v štádiu budovania. Pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy vo vzťahu k maloletej žalobkyňi 5 je potrebné zohľadniť aj jej vek v čase tejto tragickej udalosti. Z odôvodnení súdnych rozhodnutí vyplýva, že v takom veku maloleté dieťa ešte nemá vytvorené také osobnostné väzby ako napr. dospelý človek. Jeho vnímanie straty blízkeho človeka je v úplne inej miere a ponímaní ako napr. u ostatných dospelých žalobcov. Žalobkyňa 5 vzhľadom k svojmu veku nie je až do takej miery schopná v tom čase túto ujmu pociťovať (rozsudok KS v Nitre 9Co/8/2017 zo dňa 30.11.2017, rozsudok KS v Nitre 9Co/267/2016 zo dňa 11.5.2017, rozsudok KS v Tmave 9Co/130/2017 zo dňa 24.4.2018). Medzi žalobkyňou 4 a žalobkyňou 5 muselo byť vzhľadom k veku maloletej intenzívnejšie puto ako medzi nebohým a žalobkyňou 5. Je pravidlom, že starostlivosť o tak malé dieťa v prevažujúcom rozsahu zabezpečuje matka, ktorá spravidla čerpá na tento účel materskú, resp. rodičovskú dovolenku a preto je aj vzťah medzi matkou a dieťaťom intenzívnejší a dominantný (rozsudok KS Banská Bystrica 12Co/24/2020). Plne rešpektoval, že vzhľadom na § 13 ods.3 Občianskeho zákonníka určenie výšky nemajetkovej ujmy je v kompetencii súdu, avšak jeho rozhodnutie musí zohľadňovať zákonné predpoklady a kritériá. Inštitút náhrady nemajetkovej ujmy plní pritom satisfakčnú nie reparačnú funkciu. Výšku odškodnenia za nemajetkovú ujmu požadovanú žalobcami 1 až 5 považoval vzhľadom k vyššie uvedenému a neprimeranú a nedôvodnú.

14. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinami, ktoré predložili strany sporu, výsluchom žalobcov 1 až 5, rozhodnutím v trestnom konaní, vyjadreniami strán sporu, a zistil nasledovné:

15. Trestným rozkazom Okresného súdu Galanta zo dňa 04.09.2023, č. k. 11T/42/2023-329, bol E. C., uznaný za vinného, že dňa 13.09.2022 v čase o 19:16 hod na ceste číslo II/573 na kilometri 10,39 v katastri obce Dlhá nad Váhom v smere od obce Šoporňa ako vodič osobného motorového vozidla značky VW Passat, EČV: G. J., pri rýchlosti jazdy približne 103 km/h (+/- 10 km/h) v dôsledku nesprávnej techniky jazdy v jazdnom pruhu vybočil do protismeru, kde narazil do oproti idúceho motocyklu značka CF Moto 300 SR, EČV: L. XXX L., ktorý viedol A. B., nar. XX.XX.XXXX, následkom čoho mu boli spôsobené poranenia viacerých orgánových systémov – polytrauma, najmä drvivé poranenie hlavy a mozgu, ktorým na mieste podľahol, pričom u vodiča E. C. bola vykonanou toxikologicko-chemickou analýzou zistená prítomnosť 36 ng/ml koncentrácie metamfetamínu a 125 ng/ml koncentrácie morfinu v krvi, čím vodič E. C. porušil svojim konaním ust. § 137 ods. 2 písm. a) a písm. c) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke, teda inému z nedbanlivosti spôsobil smrť, a čin spáchal závažnejším spôsobom konania porušením dôležitej povinnosti, uloženej mu podľa zákona, čím spáchal nedbanlivostný prečin usmrtenie podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona. Za to sa odsúdil na súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 3 roky; na výkon uloženého trestu sa zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia a bol mu uložený aj trest zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel v cestnej premávke v trvaní päť rokov. Súd poškodenú A. B. a E. B. odkázal s ich nárokmi na náhradu škody na civilný proces. Trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 03.11.2023.

16. Uznesením Okresného súdu Galanta zo dňa 02.11.2023, č. k. 11T/42/2023-348, bol odmietnutý odpor poškodenej E. B., podaný proti trestnému rozkazu Okresného súdu Galanta zo dňa 04.09.2023, č. k. 11T/42/2023-329, ako odpor podaný neoprávnenou osobou. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 17.11.2023.

17. Podľa poisťky č. 801 928 3739, bolo u žalovaného ako poisťovateľa povinne zmluvne poistené osobné motorové vozidlo značky: VW Passat, EČV: G. J., rok výroby 2006, so začiatkom poistenia od 16.04.2018. Poistníkom je F. M., ktorú žalovaný kontaktoval listom zo dňa 14.07.2023 s tým, že žalobcovia ako pozostalí po zomretom A. B. si u žalovaného uplatnili nárok na náhradu škody z jej PZP, spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ktoré má uzatvorené v ich poisťovni. Keďže podľa § 427 Občianskeho zákonníka zodpovedá za škodu vyvolanú osobitnou povahou prevádzky jej motorového vozidla, žiadali ju o nahlásenie škodovej udalosti.

18. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia a svojho mena a prejavu osobnej povahy.

19. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov, do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov, a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

20. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa ods. 1, najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby, alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

21. Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, výšku náhrady podľa ods. 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vznikutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

22. Podľa § 16 Občianskeho zákonníka, kto neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti spôsobí škodu, zodpovedá za ňu podľa ustanovení tohto zákona o zodpovednosti za škodu.

23. Podľa § 116 Občianskeho zákonníka, blízkou osobou je príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel; iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne počítala ako vlastnú ujmu.

24. Podľa § 415 Občianskeho zákonníka, každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

25. Podľa § 420 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti. Škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávných predpisov nie je tým dotknutá.

26. Podľa Čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

27. Podľa Čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života a obdobia.

28. Podľa Čl. 12 Všeobecnej deklarácie ľudských práv, nikto nesmie byť vystavený svojvoľnému zasahovaniu do súkromia rodiny, domova a každý má právo na ochranu proti takýmto zásahom alebo útokom.

29. Podľa Čl. 17 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, nikto nesmie byť vystavený svojvoľnému zasahovaniu do súkromného života, rodiny, domova.

30. Podľa § 193 veta tretia zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnutelný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti.

31. Podľa § 15 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

32. Medzi stranami sporu bolo nesporné, že dňa 13.09.2022 došlo k dopravnej nehode, v dôsledku ktorej došlo k úmrtiu syna žalobcov 1,2, brata žalobkyne 3, partnera žalobkyne 4 a otca maloletej dcéry ako žalobkyne 5. Nesporné bolo aj to, že vinník dopravnej nehody E. C. bol v rámci trestného konania právoplatne odsúdený za prečin usmrtienia ako aj to, že motorové vozidlo, ktorým bola spôsobená dopravná nehoda, malo uzatvorené povinné zmluvné poistenie motorového vozidla u žalovaného.

33. Pokiaľ ide o okruh žalobcov, súd dospel k záveru, že všetci žalobcovia sú aktívne vecne legitimovanými v tomto spore, pretože u každého z nich došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv, čomu sa bude súd venovať v ďalšom odôvodnení rozsudku. Žalovaný spĺňa podmienku pasívnej vecnej legitimácie v tomto spore, a to podľa zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

34. V nadväznosti na predmet sporu súd uvádza, že ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplno napĺňať jeho citové potreby, t.j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) ujma. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločensťva (vzťahu) s blízkou osobou. Osobnosť, ktorá je chránená prostredníctvom všeobecného osobnostného práva, v prípade, ak došlo k zásahu do tohto práva, má možnosť využiť právne prostriedky ochrany osobnosti, ktoré sú uvedené v ustanovení § 13 Občianskeho zákonníka. Prichádzajú do úvahy, pokiaľ hrozí alebo je spôsobená ujma v osobnostnej nemajetkovej sfére a majú rôznu povahu. Ktoré z týchto právnych prostriedkov príslušná fyzická osoba na ochranu svojej osobnosti uplatní, bude závislé v prvom rade na jej vôli ovplyvnenej predovšetkým intenzitou a povahou protiprávneho zásahu. Zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. Realizácia tejto ochrany je vo

výlučnom záujme osôb, ktoré sú v takom úzkom vzťahu k postihnutej fyzickej osobe, že ochrana integrity jeho osobnosti aj po jeho smrti (tzv. postmortálna ochrana) je ich osobným záujmom; ide o najbližších príbuzných.

35. Jednotné právo na ochranu osobnosti fyzickej osoby je zabezpečované radom čiastkových prostriedkov, na ktoré sa možno pozerat' relativne úplne samostatne. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka predstavuje jedno z parciálnych a relativne samostatných prostriedkov ochrany jednotného práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby. Vzniká vtedy, keď morálna satisfakcia ako rýdzo osobné právo, na vyváženie a zmiernenie nepriaznivých následkov protiprávneho zásahu do osobnostných práv nestačí. Napriek tomu, že ide o satisfakciu v oblasti nemateriálnych osobnostných práv, jeho vyjadrenie peňažným ekvivalentom spôsobuje, že ide o osobné právo majetkovej povahy. Ak obsahom nároku na náhradu nemajetkovej ujmy je požiadavka na zaplatenie peňažnej sumy, potom princíp právnej istoty vylučuje, aby plynutiu času neboli priznané žiadne právne účinky.

36. Vychádzajúc z § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch súdom neustanovuje zákon žiadne medze. Pre určenie tejto výšky náhrady nemajetkovej ujmy sú však zakotvené taxatívne dve kritéria: závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy (čím závažnejšia je čo do svojej intenzity i svojho trvania, tým vyššia by mala byť aj čiastka peňažného zadosťučinenia) a ďalej veľmi široko chápané okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo (pričom vždy musia byť zisťované okolnosti nielen na strane pôvodcu zásahu, ale aj na strane postihnutej osoby, konkrétne, napríklad, aký je podiel samotnej postihnutej osoby na priebehu činnosti pôvodcu vyúsťujúcej do neoprávneného zásahu). Druhé kritérium (okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo), je stanovené zámerne veľmi všeobecne tým, že by malo byť uplatnené vo vzťahu ako k postihnutej fyzickej osobe, tak k osobe, ktorá neoprávnený zásah spôsobila (napr. či išlo na strane pôvodcu neoprávneného zásahu len o určitú ľahkú nedbanlivosť alebo naopak o úmysel). Tým je sledovaný cieľ, aby pri určení konkrétnej výšky peňažného zadosťučinenia bolo možné v rámci voľnej úvahy súdu, ktorá práve na tomto mieste dostáva veľký priestor, a v súlade s princípom spravodlivosti pružne prihliadnuť na najrôznejšie momenty, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo. Súd musí pritom však vychádzať vždy z čo najúplnejšieho skutkového stavu a opierať sa o preskúmateľné konkrétne hľadiská. Maximálna čiastka peňažného zadosťučinenia, ktorú môže súd priznať, je ohraničená výškou žalobcom požadovaného peňažného zadosťučinenia, ktorá musí byť zrejماً zo žalobného návrhu.

37. Z vykonaného dokazovania mal súd výpoveďou žalobcov v 1. až 4. rade preukázané, že v tomto prípade ad 1) vzťah matky k synovi a naopak bol výnimočný, pretože napriek tomu, že nebohý syn odišiel z domácnosti rodičov, bol s nimi v pravidelnom kontakte a navzájom si pomáhali, ad 2) vzťah otca k synovi bol veľmi pozitívny, boli a zostali aj po odchode z domácnosti naďalej v kontakte, otec pomáhal synovi so stavbou domu a pravidelne sa navštevovali, ad 3) vzťah súrodenecký ako sestry a brata bol osobitý, kontaktovali sa pravidelne navzájom, mali spoločné záujmy a boli na seba naviazaní, ad 4) vzťah družky a partnerky k nebohému bol špecifický tým, že spolu už žili v spoločnej domácnosti, bola na neho finančne odkázaná, pretože sa starala o ich spoločné dieťa, maloletú H., ktorá sa im narodila a bola ich prvým spoločným potomkom, ad 5) vzťah dieťaťa voči nebohému otcovi bol len v zárodku, pretože k nešťastnej udalosti došlo v čase, keď mala maloletá H. len jedenásť mesiacov. V čase nehody mal nebohý Martin 28 rokov, žalobkyňa v 1. rade 48 rokov, žalobca v 2. rade 58 rokov, žalobkyňa v 3. rade 25 rokov, žalobkyňa v 4. rade 26 rokov a žalobkyňa v 5. rade 11 mesiacov. G. A. mal život ešte pred sebou a trauma zo smrti syna, brata, partnera a otca je v živote žalobcov prakticky neodstrániteľná. Podľa názoru súdu v dôsledku tragickej smrti A. B. došlo k nesmierne závažnej ujme, spočívajúcej v strate milovanej osoby, čím sú žalobcovia aj do budúcnosti ochudobnení o jeho prítomnosť a v tomto kontexte aj o rodinný život, do ktorého A. naozaj patril.

38. S ohľadom na vykonané dokazovanie dospel súd k záveru, že sú splnené podmienky pre vyhovieť žalobe žalobcov v celom jej rozsahu ohľadne samotného základu nároku, teda má za to, že je daný nárok žalobcov v 1. až 5. rade na náhradu nemajetkovej ujmy. Súd prvého stupňa preto ďalej sústredil svoje dokazovanie na samotnú výšku nemajetkovej ujmy.

39. Zásah do osobnostných práv žalobkyne v 1. rade bol v tomto prípade jednoznačne daný, keď vodič E. C. zasiahol do práva na súkromie žalobkyne a tiež do práva na rodinný život, a to zapríčinením

smrti syna žalobkyne v 1. rade. V rámci konania súd dospel k záveru, že ide o mimoriadny zásah do osobnostných práv žalobkyne. Ako rodina mali medzi sebou nadštandardné vzťahy, keďže sa jednalo o prvorodeného a jediného syna žalobkyne, ktorý pre ňu veľa znamenal. Žalobkyňa ako matka A. po jeho smrti prežívala veľmi ťažké obdobie, nevedela sa vrátiť k bežnému spôsobu života, opustila prácu. Napriek snahe ovládnuť tento zlý stav, sa jej to veľmi nedarí. Stále myslí na syna, zhovára sa s ním, zdraví ho na fotkách a rozpráva mu, čo zažila a čo je v rodine a u nich doma nové. Tento stav zvláda sama, bez osobitej lekárskej pomoci. Pokiaľ ide o ňou uvádzané návštevy lekára v dôsledku smrti syna, súd mal preukázané, že v prípade matky išlo o lekárske ošetrenia bez hospitalizácie (napr. po nehode) a z jednej absolvovanej návštevy psychológa pre poskytnutie odbornej pomoci ohľadne jej duševného stavu súd nemôže konštatovať, že by jej bola naordinovaná nejaká liečba.

40. V prípade žalobcu v 2. rade mal súd preukázané, že i v jeho prípade došlo k zásahu do jeho osobnostných práv, pretože medzi ním a synom A. bol vzťah, aký by si prial v živote každý otec. Boli ako kamaráti, syn mu plnil jeho tajné túžby (výlety, nákup oblečenia) a on mu ako jeho otec vo všetkom pomáhal, podporoval ho a obdivoval ho v tom smere, že ako mladý človek má jasné predstavy o živote, svoje plány, ktoré si plní. Veď ako mladý si postavil dom, v ktorom už aj býval s partnerkou a ich malou dcérou, ktorá ho svojim narodením podľa názoru žalobcu v 2. rade zmenila a stal sa ešte zodpovednejším ako predtým. Celá vec je pre neho ťažko pochopiteľná, ale riešil to bez akejkoľvek lekárskej pomoci.

41. Žalobkyňa v 3. rade ako sestra nebohého A. prežila s ním detstvo a pubertu. Veľmi si vzájomne rozumeli, dokonca vyzerali rovnako a mali aj spoločné tetovanie. Komunikovali spolu pomaly na dennej báze, či už telefonicky alebo krátkymi návštevami žalobkyne v 3. rade, ktorá sa pracovne pohybovala okolo pracoviska, kde bol zamestnaný jej brat. V čase nehody bola ona osobou, ktorá v mene rodiny zabezpečila všetko potrebné pre chod domácnosti jej rodičov ako aj vo vzťahu k pohrebu jej brata. V čase nehody bola v partnerskom zväzku, ktorý neskôr ukončila. I keď pred súdom uviedla, že vyhľadala odbornú pomoc psychológa, absolvovala len sedenie a nepredložila súdu žiadny lekársky nález, ktorý by prípadne potvrdil jej zhoršený stav v tomto smere. Súd ale konštatuje, že vzťah súrodencov vyhodnotil ako nadštandardný, keďže aj napriek tomu, že brat už žil v samostatnej domácnosti s družkou a dcérou v čase nehody, mali o sebe navzájom naďalej všetky informácie, pomáhali si a riešili aj ich spoločné plány ohľadne výletov, ale aj toho, že bude krstnou mamou malej H..

42. Pokiaľ ide o žalobkyňu v 4. rade, súd mal vykonaným dokazovaním preukázané, že rodinný život existuje aj medzi partnermi, ktorými preukázateľne žalobkyňa v 4. rade a nebohý A. B. boli už dlhšiu dobu. Nešlo o krátkodobú známosť, ale o trvalý vzťah dvoch mladých ľudí, ktorí zdieľali spoločnú domácnosť, keďže žili spolu v novom rodinnom dome a predtým už tiež na iných miestach. Mali sa radi a dôsledkom toho bolo aj narodenie plánovaného dieťaťa, ktorým je práve ich dcérka H.. V tomto prípade išlo o blízke osoby, žalobkyňa v 4. rade bola partnerkou a družkou A. a v dôsledku nešťastnej udalosti, došlo k zásahu do jej osobnostných práv, a to hlavne práva na rodinný život. Okrem toho bola od svojho partnera finančne závislá, keďže žalobkyňa v 4. rade bola na rodičovskej, predtým materskej dovolenke, s ich spoločnou dcérou H.. Žili spolu všetci traja v rodinnom dome, ktorý si postavili a postupne zveľaďovali. Išlo o ich spoločné bydlisko, kde bývali ako rodina spolu s dcérou, ktorá bola pre oboch splnením ich spoločných prianí a túžob. Postaral sa o obe a ako mal súd preukázané, narodením H. sa A. stal ešte lepším človekom, čo inak potvrdil aj jeho otec (žalobca v 2. rade).

43. Žalobkyňa v 5. rade – maloletá H., je v spore zastúpená zákonnou zástupkyňou, svojou matkou. Z vykonaného dokazovania, hlavne výsluchom žalobcov v 1. až 4. rade, mal súd preukázané, že narodenie dcéry bolo pre nebohého A. B. ako jej otca, novou výzvou a splnením jedného z jeho cieľov. Všetok voľný čas venoval práve jej, a to nie preto, že by to musel, ale práve preto, že to tak cítil a chcel. I keď spolu prežili veľmi krátku dobu, teda konkrétne niečo cez jedenásť mesiacov, trávil s ňou každú možnú chvíľku a nemožno spochybniť, že by v jej prípade nedošlo k zásahu do jej osobnostných práv. Podľa záveru súdu je aj ona tou, ktorej práva boli porušené.

44. Je nepochybné, že smrťou A. došlo k narušeniu celistvosti rodiny, v dôsledku jeho tragickej smrti došlo k nesmierne závažnej ujme spočívajúcej v strate milovanej osoby pre všetkých žalobcov. Ochudobnenie rodinného života žalobcov je dané aj do budúcnosti a citová strata je spojená so stratou lásky, radosti z Martina, ktorý v rodine predstavoval osobu, ktorá vnášala život a veselosť do ich denného prežívania.

45. Pri určovaní výšky peňažného zadosťučinenia súd prihliadol na intenzitu vzťahov žalobcov k zomrelému A., na vek žalobcov ako pozostalých, vek zomrelého, prípadné poskytnutie inej satisfakcie, postoj škodcu E. C. (či prejavil ľútosť, či sa ospravedlnil), pričom kľúčovou bola najmä kvalita vzájomných vzťahov zomrelého A. k jeho blízkym. Súd na všetky uvedené skutočnosti prihliadol v súlade s princípom spravodlivosti a opieral sa o dôkazy a z nich zistené skutkové okolnosti, najmä výsluch žalobcov, a tiež vyjadrenie žalovaného, ktorý v spore vystupuje ako subjekt, u ktorého bolo poistené motorové vozidlo, s ktorým bola spôsobená dopravná nehoda.

46. V prípade matky (žalobkyňa v 1. rade) ako rodiča súd má za to, že sú splnené podmienky na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, a to vo výške 10 000 eur. Nezvratná deštrukcia medziľudských väzieb je nepochybná, pričom smrť dieťaťa predstavuje pre rodiča vždy mimoriadny zásah do jeho osobnostných práv, preto mimoriadnosť zásahu nie je potrebné dokazovať. Výška peňažného zadosťučinenia, tj. 10 000 eur je podľa súdu v danom prípade akceptovateľná. Pri žalobcovi v 2. rade ako otca zomrelého má súd za to, že sú splnené podmienky na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, a to vo výške 7 000 eur. Smrť dieťaťa predstavuje pre rodiča vždy mimoriadny zásah do jeho osobnostných práv, preto mimoriadnosť zásahu nie je potrebné dokazovať. Výška priznaného peňažného zadosťučinenia je podľa súdu v danom prípade akceptovateľná. Žalobkyňa v 3. rade ako sestra žalovaného v spore preukázala, že aj u nej sú splnené podmienky na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, a to vo výške 5 000 eur. I keď v prípade súrodeneckého vzťahu je posudzovanie stupňa zásahu do osobnostných práv zložitejšie, súd má za to, že súčasťou súkromného života jednotlivca je nepochybne aj rodinný život, zahŕňajúci právo fyzickej osoby na spolužitie s blízkymi príbuznými, najmä s deťmi, rodičmi, prarodičmi, či súrodencami. Úroveň vzťahu žalobkyne v 3. rade a zosnulého svedčí o blízkom súrodeneckom vzťahu - hodnote, ktorá mala byť na celý život. Zosnulý bol plnorodým súrodencom žalobkyne v 3. rade, mali vytvorený dobrý súrodenecký vzťah, ktorý bol hodnotou na celý život, vyznačujúci sa citovou blízkosťou, keď navždy stratili možnosť ďalšieho udržiavania a rozvíjania vzájomných vzťahov. Po jeho osamostatnení sa, udržiavali okrem osobnej formy kontaktu aj pravidelný telefonický kontakt. Žalobkyňa v 4. rade splnila podmienky na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, a to vo výške 18 000 eur. Súd mal preukázané, že žila so zomrelým v spoločnej domácnosti, tvorili už dlhú dobu pár, ktorému sa narodila aj spoločná dcéra. V tomto prípade išlo o blízku osobu, s ktorou žil v partnerskom zväzku a ktorá bola od neho aj hmotne závislá. V prípade maloletej dcéry zomrelého (žalobkyňa v 5. rade) súd má za to, že sú splnené podmienky na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, a to vo výške 15 000 eur. V čase nehody bola len vo veku 11 mesiacov a pár dní; v tom čase si tragédiu plne neuviedomovala, s narastajúcim vekom ale budú prichádzať otázky, ktoré túto tragédiu medzi žalobcov vrátane dcéry opätovne navrátia. Emka v čase jej rastu a dospievania osobu, ktorá je pre každé dieťa nenahraditeľná, už mať nebude. Tento vzťah otca a dcéry jej nemôže nahradiť ani starý otec. Ide o maloleté dieťa, ktoré vo veku ani nie jedného roka stratilo nie svojou vinou otca. Právo dieťaťa na rešpektovanie rodinného života zahŕňa právo dieťaťa na rodičovskú starostlivosť, právo dieťaťa na udržiavanie stykov s oboma rodičmi, právo dieťaťa na životnú úroveň nevyhnutnú pre jeho telesný, duševný, duchovný, mravný a sociálny rozvoj. Prišla o biologického otca, s čím je spojený hendikep v jej detstve. Otca bude mať len v spomienkach, ak ju budú k tomu ostatní členovia rodiny viesť a rozprávať jej o ňom. Okrem uvedeného súd konštatuje, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že zomrelý bol členom rodiny, ktorá držala pokope, podporovala sa v každej situácii. Vzťahy navzájom boli medzi členmi rodiny pevné, nešlo tu iba o vzájomné pravidelné návštevy syna s rodičmi a sestrou, ale aj o vzájomnú pomoc v rôznych životných situáciách, o rozhovory na spoločné témy ako aj prejavovanie si vzájomného rešpektu, úcty a lásky bez akéhokoľvek rozdielu, či išlo o vzťah rodičov a detí, súrodenecký ako aj partnerský vzťah. N. A. bol akýmsi styčným bodom celej rodiny, prispieval svojou povahou a rozvahou k vzájomnému udržiavaniu vzťahov, ktoré nie sú v súčasnej dobe často pravidlom, skôr výnimkou.

47. Napriek tomu, že žalobcovia požadovali vyššie sumy NU a poukázali na rozhodnutia súdov, ktorými bola priznaná aj vyššia suma nemajetkovej ujmy, súd dospel k záveru, že sumy, ktoré im priznal, sú akceptovateľné aj pri zohľadnení princípu proporcionality. Žalobcami uvádzané rozhodnutia sú skutkovo iné, preto z nich súd pri svojom rozhodovaní nevychádzal a ani ich nevezal po úvahy pri porovnávaní v rámci rozhodovania o výške nemajetkovej ujmy. Po individuálnom zvážení tohto konkrétneho prípadu súd dospel k záveru, že uplatnený nárok žalobcov je dôvodný tak, ako ho priznal každému zo žalobcov, pričom tento je plne v súlade so zákonom a nevymyká sa ani rozhodovacej činnosti v obdobných prípadoch. Súd prihliadol aj na vek zomrelého A., ktorý v čase nehody mal 28 rokov, pracoval, živil rodinu (partnerku a dieťa). Rovnako súd prihliadol na vek žalobcov v čase nehody (matka 48

rokov, otec 58 rokov, sestra 25 rokov, partnerka 26 rokov a dcéra necelý jeden rok), ktorí v podstate v produktívnom veku s výnimkou dcéry, sa vďaka tragickej udalosti uzavreli sa do svojho smútenia a upínajú sa na spomienky na svojho syna, brata, partnera a otca.

48. Pokiaľ ide o osobu vodiča E. C., súd mal vykonaným dokazovaním preukázané, že za spáchanie nedbanlivostného prečinu usmrtenia bol právoplatne odsúdený, a to trestným rozkazom Okresného súdu Galanta. Ani jedného zo žalobcov p. C. po udalosti nekontaktoval, žiadnemu sa neospravedlnil a ani neofútoval, čo sa stalo dňa 13.09.2022.

49. Stratú nenahraditeľného nemožno nahradiť a aj kompenzácia straty najvyššej hodnoty, hodnoty ľudského života, hmotným statkom s čisto ekonomicky pominuteľnou hodnotou, je tiež skôr iba fiktívna. Potreba vyjadrenia zodpovednosti aj za takúto ujmu a obmedzené možnosti výberu „protiplnení“ aj za najťažšie následky, používajú ako možný prostriedok náhrady peniaze. Z povahy neprekonateľnej disproporcie hodnôt sa preto nemôže zdať ako dostatočná náhrada za život žiadna suma. Pokiaľ však zákon takúto náhradu nenahraditeľného zaviedol, je potrebné v ňom nájsť spôsob, ako kompenzáciu nemateriálnej ujmy pozostalých určiť. Tento spôsob, ako už bolo vyššie uvedené, predstavuje určenie výšky zadosťučinenia s prihliadnutím na vykonané dokazovanie a individuálne posúdenie prípadu vo vzťahu k žalobcom a v časti s ohľadom na rozhodovaciu činnosť v obdobných veciach. A hoci je istá miera nejednotnosti rozhodovacej praxe, jedná sa o najťažšie zásahy do práv na ochranu osobnosti, čo musí byť zohľadnené pri rozhodovaní o týchto nárokoch. Výška nemajetkovej ujmy má odrážať všeobecne zdieľané predstavy o spravodlivosti. Je však nepochybné, že iná je predstava o spravodlivosti žalovaného a iná žalobcov ako poškodených. Preto je nevyhnutné použiť princíp proporcionality a porovnať čiastky tejto náhrady prisúdené v iných prípadoch. Maximálna suma peňažného zadosťučinenia, ktorú môže súd priznať, je ohraničená výškou žalobcami požadovaného peňažného zadosťučinenia, ktorá je zrejme zo žalobného návrhu (NS SR sp. zn.4Cdo/139/2011). Určenie výšky náhrady je zo zákona na voľnej úvahe súdu, ktorá musí byť odôvodnená a musí mať základ v zistenom skutkovom stave ohľadom zákonom predvídateľných kritérií, to znamená, ohľadom závažnosti vzniknutej ujmy a s ohľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo. Účel náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch sleduje predovšetkým satisfakčnú funkciu, pretože rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nie je možné exaktne kvantifikovať a vyčíslieť, reálne sa ani nahradiť nedá a je možné za ňu „ len poskytnúť zadosťučinenie“ (KS NR sp. zn. 9Co/330/2012).

50. Pri posudzovaní primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy sú zohľadňované tieto kritéria - a) Intenzita vzťahu žalobcov k zomrelému A. b) Vek žalobcov ako pozostalých, c) Vek zomrelého, d) Prípadné poskytnutie inej satisfakcie, e) Postoj odsúdeného k udalosti f) Hmotná závislosť žalobcov na zomrelom. Majetkové pomery vinníka dopravnej nehody súd osobitne neposudzoval, keďže ako škodca bol v čase dopravnej nehody poistený a plnenie je kryté z povinného zmluvného poistenia. Okrem toho vodič nie je v tomto spore žalovaným, z dôvodu čoho nemôže byť táto otázka smerodajná pre rozhodovanie.

51. Súd pri posudzovaní zásady proporcionality poukazuje o. i. na

- rozsudok Krajského súdu v Nitre, spisová značka 11Co/50/2023 (smrť v dôsledku dopravnej nehody, súd priznal partnerke zosnulého (pozn. už mala nového partnera) náhradu nemajetkovej ujmy 10 000 eur, maloletým deťom po 15 000 eur),
- rozsudok Krajského súdu v Bratislave, spisová značka 7Co/86/2022 (smrť v dôsledku dopravnej nehody, súd priznal manželovi zosnulej náhradu nemajetkovej ujmy 15 000 eur, maloletému dieťaťu -1,5 roka sumu 15 000 eur),
- rozsudok Krajského súdu v Bratislave, spisová značka 8Co/38/2022 (smrť v dôsledku dopravnej nehody, súd priznal manželke zosnulého náhradu nemajetkovej ujmy 20 000 eur, maloletým deťom po 20 000 eur, matke 6 000 eur, sestram po 3 000 eur),
- rozsudok Krajského súdu v Trnave, spisová značka 25Co/258/2016 (manželke priznaná náhrada nemajetkovej ujmy 15 000 eur v dôsledku úmrtia manžela dopravnou nehodou),
- rozsudok Krajského súdu v Nitre, spisová značka 8Co/31/2020 (smrť v dôsledku dopravnej nehody, súd priznal manželke zosnulého náhradu nemajetkovej ujmy 17 000 eur, maloletému dieťaťu -1,5 roka sumu 15 000 eur a matke 10 000 eur),
- rozsudok Krajského súdu v Košiciach, spisová značka 3Co/438/2016 (smrť v dôsledku dopravnej nehody, súd priznal matke zosnulého náhradu nemajetkovej ujmy 10 000 eur, sestram po 5 000 eur),

- nález ÚS SR sp. zn. III. ÚS 288/2017: „Pri určovaní sumy nemajetkovej ujmy musia všeobecné súdy zároveň zohľadňovať svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť, a teda v súlade s princípom rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako a v ich judikatúre by tak mal existovať vzťah priamej úmernosti medzi závažnosťou ujmy a výškou priznanej náhrady.“ Odvolací súd tak má za to, že v danom prípade je priznaná výška nemajetkovej ujmy pre žalobcu 1 (manžela) v sume 15 000 eur a pre žalobkyňu 2 (maloleté dieťa) v sume 15 000 eur primeraná, a to aj po zohľadnení osobitostí danej veci (najmä veku žalobkyne 2, ktorý odôvodňuje vyššiu náhradu ako v prípade plnoletých detí).

52. V spore si žalobcovia v 1. až 3. rade uplatnili podľa súdu pomerne vysoké sumy náhrady NU, pričom súd na tomto mieste konštatuje, že i keď u každého zo žalobcov došlo k zásahu do ich osobnostných práv, súd zohľadnil tie skutočnosti, že nebohý A. už nežil s nimi v spoločnej domácnosti, nikto z nich troch nebol od neho finančne ani inak závislý. Preto prihliadol na danú situáciu a dospel k záveru, že je potrebné posúdiť nielen otázku citovej ujmy žalobcov, ale hlavne posúdiť podmienky nároku aj s ohľadom na to, že nebohý už mal dlhšiu dobu vlastnú domácnosť, ktorú tvorili on a jeho partnerka ako žalobkyňa v 4. rade a časom k nim pribudla ich spoločná dcéra, ktorá v spore vystupuje ako žalobkyňa v 5. rade. Súd práve v prípade žalobkyň v 4. a 5. rade dospel k záveru, že ony dve sú tými osobami, ktoré stratu A. pociťujú aj po hmotnej stránke, keďže práve on bol pre obe osobou, ktorá zabezpečovala ich živobytie už aj pred nešťastnou udalosťou, v dôsledku ktorej prišli o najbližšiu osobu v ich živote. Nikto, ani súd nepopiera, že bol dôležitou osobou pre jeho rodičov, sestru, ale taktiež nemožno opomenúť, že okrem toho bol pre žalobkyne v 4. a 5. rade osobou, ktorá s nimi žila v spoločnej domácnosti, spolu trávili najviac času a staral sa o nich po hmotnej stránke.

53. Strany sporu súdu predložili mnohé súdne rozhodnutia, ktorými poukazovali na náhrady NU aj vo vyšších sumách (žalobcovia), ale aj v nižších sumách (žalovaný). Súd s prihliadnutím na viaceré právoplatné rozhodnutia rôznych súdov dospel k záveru, že priznanie NU tak, ako je uvedené vo výrokoch tohto rozsudku, sa nevymyká z rámca iných priznaných náhrad NU, pričom je nevyhnutné uviesť, že ani žiadne z posudzovaných rozhodnutí, kedy bola spôsobená smrť pri dopravnej nehode, nie je absolútne totožné s prípadom žalobcov v tomto konaní, každé má svoje špecifiká a nie je možné traumy ktorýchkoľvek poškodených posudzovať úplne jednotne. V neposlednom rade emočné ladenie a prežívanie strát je výsostne individuálnou záležitosťou každého človeka.

54. Vzhľadom k uvedenému, jednotlivé rozhodnutia, ktoré súd pri určení výšky nemajetkovej ujmy žalobcov vzal do úvahy na porovnanie, použil len podporne a v snahe zabezpečiť čo najspravodlivejšie rozhodnutie. Súčasťou odôvodnenia tohto rozsudku nie sú všetky rozhodnutia, s ktorými sa súd pred rozhodnutím oboznámil, nakoľko je nepochybné, že existuje množstvo rozhodnutí, ktoré priznali aj vyššiu ako aj nižšiu výšku nemajetkovej ujmy, ale snahou súdu bolo poukázať na skutočnosť, že dochádza a aj v minulosti dochádzalo k priznaniu nemajetkovej ujmy v sumách, ktoré sú porovnateľné ako suma náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú súd žalobcom v tomto spore priznal. V prípadoch NU podľa súdnych rozhodnutí možno hovoriť o určitom rozpätí priznávaných náhrad NU, pričom ide o pomerne široké rozpätie, ktoré pre súd môže byť len určitou pomôckou v rámci konečného rozhodovania veci.

55. Na základe vyššie uvedeného súd rozhodol tak, že žalobkyňi v 1. rade (matka) priznal nárok na nemajetkovú ujmu vo výške 10 000 eur, žalobcovi v 2. rade (otec) vo výške 7 000 eur, žalobkyňi v 3. rade (sestra) vo výške 5 000 eur, žalobkyňi v 4. rade (partnerka) vo výške 18 000 eur, žalobkyňi v 5. rade (maloletá dcéra) vo výške 15 000 eur. Vo zvyšnej časti žalobcami uplatnený nárok zamietol.

56. Podľa § 255 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

57. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

58. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

59. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods.1 CSP. Vo vzťahu k uplatneniu nemajetkovej ujmy boli žalobcovia úspešní čo do základu nároku. Preto im súd priznal voči žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Je potrebné uviesť, že CSP nemá ustanovenie obdobné ustanoveniu § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (možnosť priznania plnej náhrady trov konania, ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu). Zásadu úspechu vo veci treba

uplatniť však aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch nejde o procesne neúspešných žalobcov, ak im bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ich totiž ad absurdum zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu. Priznanie plnej náhrady trov konania je v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu „úspech vo veci“ (§ 255 CSP), keďže ten sa skúma čo do právneho základu a nie čo do výšky priznaného nároku. Žalobcov je nevyhnutné považovať za plne procesne úspešných, ak mali plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia vyplývajúca z tohto ich procesného úspechu závisela od úvahy súdu. Pokiaľ teda žalobcovia boli v predmetnej veci týkajúcej sa náhrady nemajetkovej ujmy v základe úspešní, je treba priznať úspech žalobcom v plnom rozsahu. Takýto záver posúdil Ústavný súd SR ako ústavne konformný a udržateľný (uznesenie IV. ÚS 71/2019-12 zo dňa 07.02.2019). Obdobne nárok na náhradu trov konania posudzoval aj Krajský súd v Nitre (uznesenie č. k. 25Co/148/2018-1266, č. k. 9Co/267/2018-307). Strany sporu v priebehu konania nenavrhli a ani súd nezistil existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa, pre ktoré by mal prípadne postupovať podľa § 257 CSP a náhradu trov konania žalobcom nepriznať.

Poučenie:

Proti rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia na Okresný súd Nitra.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie (§ 127 CSP), proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že (§ 365 ods. 1 CSP)

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).